

Stockholms
stad

Lokalförsörjningsplan 2019-2021, del 2

Redovisning av prognosperiod 2018-2026

Innehåll i del 2

Lokalförsörjningsplan 2019-2021, del 2	3
9. Redovisning av grundskola per stadsdelsnämndsområde	3
<i>Jämförelse mellan stadsdelsnämndsområde</i>	<i>3</i>
<i>Bromma</i>	<i>7</i>
<i>Enskede-Årsta-Vantör</i>	<i>11</i>
<i>Farsta</i>	<i>16</i>
<i>Hägersten-Liljeholmen</i>	<i>20</i>
<i>Hässelby-Vällingby</i>	<i>24</i>
<i>Kungsholmen.....</i>	<i>28</i>
<i>Norrmalm</i>	<i>32</i>
<i>Rinkeby-Kista.....</i>	<i>36</i>
<i>Skarpnäck</i>	<i>40</i>
<i>Skärholmen</i>	<i>43</i>
<i>Spånga-Tensta</i>	<i>47</i>
<i>Södermalm.....</i>	<i>51</i>
<i>Älvsjö</i>	<i>55</i>
<i>Östermalm</i>	<i>59</i>

Lokalförsörjningsplan 2019-2021, del 2

9. Redovisning av grundskola per stadsdelsnämndsområde

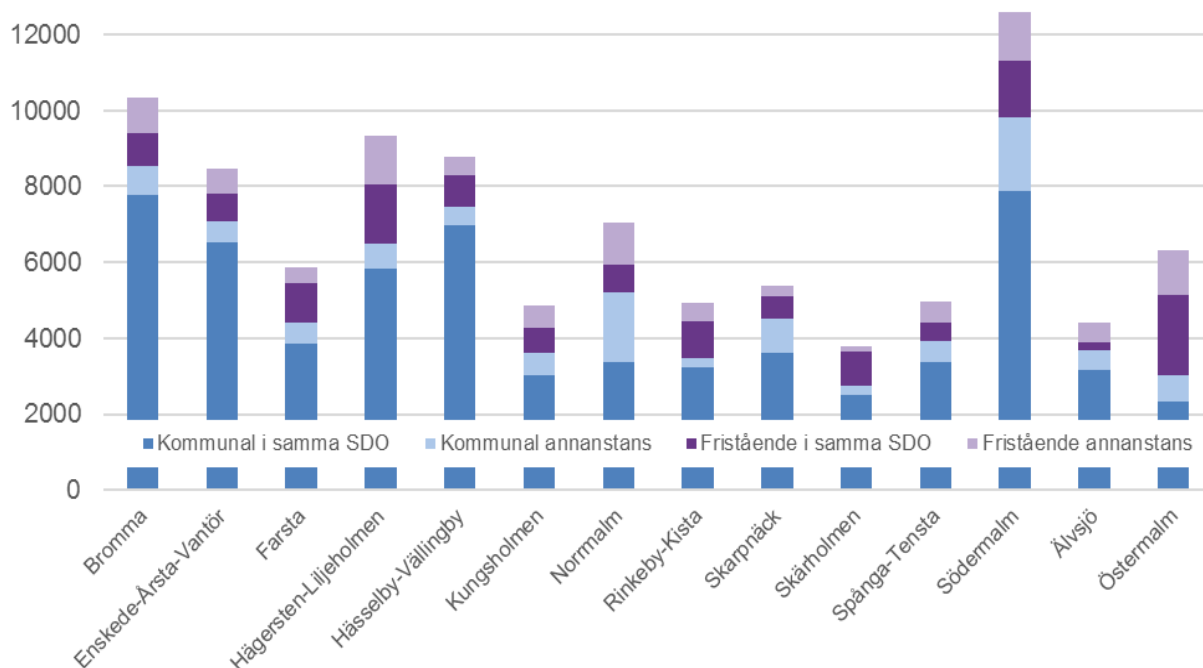
I detta kapitel redovisas behovsanalys, kapacitet och planerade förändringar ur ett stadsdelsnämndsområdesperspektiv med inledningsvis jämförelser mellan områden. Redovisning sker därefter per stadsdelsnämndsområde (SDO).

Jämförelse mellan stadsdelsnämndsområde

Elevpendling

Av Stockholms grundskoleelever går 75 procent i en kommunal skola, men andelen styrs i hög grad av var de är bosatta. Över 80 procent av elever i Hässelby-Vällingby, Älvsjö, Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck och Bromma går i en kommunal skola. På Östermalm är det dock endast 47 procent av eleverna. I genomsnitt bor 85 procent av eleverna i det stadsdelsnämndsområde där de går i kommunal skola. För fristående skolor är motsvarande siffra 55 procent med stora skillnader mellan stadsdelsnämndsområdena. Endast de fristående skolorna i Farsta och Skärholmen har över 70 procent av sina elever från sitt eget stadsdelsnämndsområde. Inpendlingen i antal är störst på Södermalm och Norrmalm men även Bromma, Östermalm och Hägersten-Liljeholmen har en stor inpendling. Relaterat till elevantalet har Norrmalm den absolut största inpendlingen, 25 procent av eleverna i de kommunala skolorna kommer från annat stadsdelsnämndsområde. En betydande del av dessa står Adolf Fredriks musikklasser för, med nästan 1 000 inpendlande elever. Inpendling till Skarpnäck och Älvsjö är mest relaterad till den kommunala Hammarbyskolan Södra och Sjöängsskolan som båda ligger på stadsdelsnämndsområdesgränser och tar in elever lokalt, men från annat stadsdelsnämndsområde.

Figur 13: Elevers skolplacering relaterat till SDO och regi.

Elevantalsförändring fram till 2021

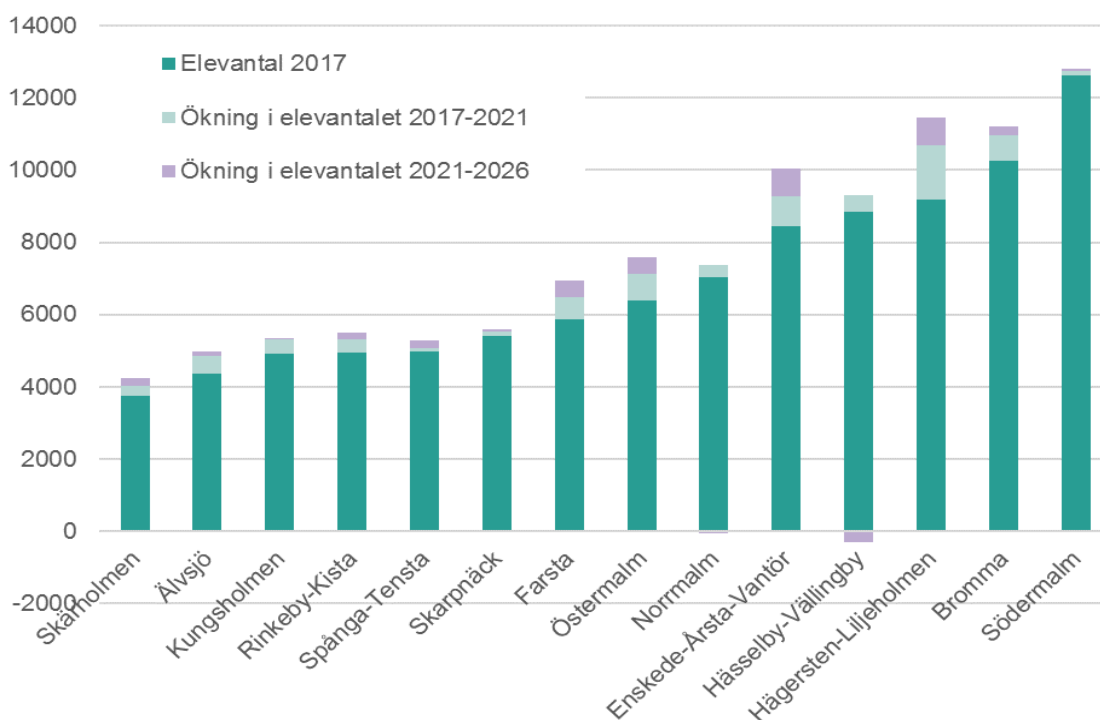
Antalet grundskoleelever ökar i alla stadsdelsnämndsområden. Fram till år 2021 är det Hägersten-Liljeholmen som i antal väntas öka sitt elevantal mest, med 1 500 elever. Elevantalet beräknas öka med över 500 elever i Enskede-Årsta-Vantör, Östermalm, Bromma och Farsta. Minst ökning, under 100 elever, förväntas till Spånga-Tensta. Stor ökning finns speciellt i de nya, expanderande skolorna i Midsommarkransen och Liljeholmen. Detsamma gäller även i Hjorthagen innan Bobergsskolan startar i Norra Djurgårdsstaden år 2019. I övrigt kommer elevantalet att öka kraftigt i Årsta och Kista. Det finns områden inom ett och samma stadsdelsnämndsområde där det ena förväntas minska sitt elevantal och det andra ha kraftigt behov av nya elevplatser. Så är fallet i Bromma där stadens båda extremer finns. Elevantalet förväntas minska i södra Bromma, speciellt i Högländet och Ålsten, samtidigt som det ökar mest i Mariehäll med nästan 500 elever.

Andel elever som går i skolan i sitt eget stadsdelsnämndsområde är ganska stabil över tid. När en ny skola öppnas – eller en skola läggs ned – kan det påverka andelen. I övrigt är det mycket små förändringar. Antal elever i fristående skolor kommer att öka framförallt i Hägersten-Liljeholmen och Enskede-Årsta-Vantör med cirka 500 var. Antal elever i fristående skolor förväntas däremot minska litet i Norrmalm och Skarpnäck.

Elevantalsförändring 2022-2026

Sett på stadsdelsnämndsområdesnivå förväntas Enskede-Årsta-Vantör gå förbi Hägersten-Liljeholmen som snabbast växande område, båda med en ökning på nästan 800 elever. Östermalm och Farsta beräknas också få en stor ökning i elevantalet. Samtidigt förväntas elevantalet att minska i Hässelby-Vällingby och Norrmalm.

Figur 14: Elevantal år 2017 samt prognostiserad ökning i elevantal per stadsdelsnämndsområde, SDO, fram till år 2021 och 2026. Datakälla: Bosko, Sweco 2017

Redovisning av förändringar inom grundskola

Förändringar som berör såväl grund- som gymnasieskola beskrivs i kapitel 4 och omfattar skolgårdsutveckling, konstgräs, tillgängliggörande av skollokaler, samplanering med idrottsförvaltningen om idrottshallsutbyggnad och översyn av grundsärskola och gymnasiesärskola.

Omställning från F-6 till F-9

En inventering genomfördes under 2017 för att bedöma förutsättningarna att ställa om F-6-skolor till F-9. I praktiken behövs det överkapacitet för de lägre årskurserna som medger omställning till högre årskurser och det är svårt att göra en sådan förändring när elevantalet ökar i de lägre åldrarna. Den stora omställningen från F-6 till F-9 förväntas därför ske i samband med skolutbyggnad. Utbyggnad från F-6 till F-9 är redan planerad eller beslutad för totalt 16 skolor. Därutöver innebär nybyggnation av F-9 skolor att en allt mindre andel av eleverna kommer att gå i F-6-skolor. I inventeringen konstaterades 6 skolor ha sådan volym att de var möjliga att eventuellt ställa om till F-9: Eiraskolan, Katarina Södra skola, Kvarnbyskolan, Olovslundsskolan, Rågsveds grundskola och Tallkrogens skola. Bedömningen sker under respektive stadsdel.

CSI

Utbildningsnämnden har beslutat att förvaltningen ska ta fram en samlad och långsiktig strategi för utveckling av centrala grupper med särskilda inriktningar, CSI. Lokalbehov för CSI behöver tydliggöras och på lämpligt sätt inkluderas i nämndens funktionsprogram. Strategin förväntas leda till behov av byggnadsåtgärder under planeringsperioden.

Kök

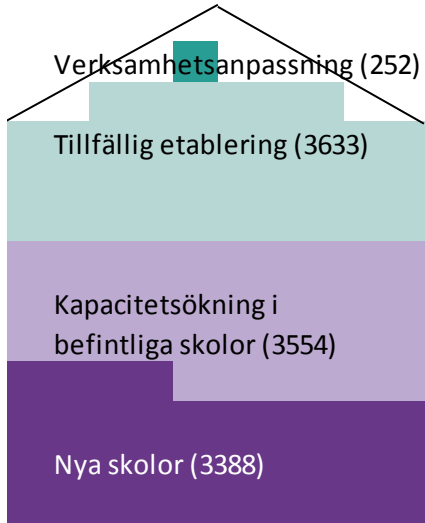
Byggprojekt i kök genomförs för att komma tillrätta med felaktiga flöden, för att komplettera med funktioner som saknas eller för att ändra kökets kapacitet. I större projekt prövas också möjligheten att ställa om från mottagningskök till tillagningskök. Åtgärderna ska om möjligt samordnas med fastighetsägarens underhåll. Prioritering har därför skett i samverkan med SISAB och omfattar projekt som startas på grund av kökets status. Andra projekt har sin grund i skolutbyggnadsprojekt. Sammantaget pågår eller planeras ett 30-tal köksprojekt.

Nedan listas tio skolkök där nya projekt planeras starta under planeringsperioden. I listan framgår om köket i dagsläget är tillagningskök (T) eller mottagningskök (M). Solbergaskolan har förts in som prioriterat projekt då Kämpetorpsskolans evakuering till Solbergaskolan snart upphör och det blir möjligt att starta ett nytt projekt för att bygga om köket. Även Essingeskolan har stora brister, men projektet behöver samordnas med andra planerade projekt vid Essingeskolan. Adolf Fredriks Musikklasser ingick i tidigare prioritering, men en förstudie behöver först göras för att pröva om det är möjligt att genomföra större förändringar vid köket. Redan startade köksprojekt och mindre projekt som omfattar en enstaka åtgärd redovisas inte på listan.

Prioriterade köksprojekt där projekt planeras starta under planeringsperioden 2019-2021:

1. Solbergaskolan (T)
2. Fruängens skola (T)
3. Kista grundskola F-3 (M)
4. Maltesholmsskolan (T)
5. Bredängsskolan (T)
6. Fagersjöskolan (M)
7. Kista grundskola 4-9 (T)
8. Smedslättsskolan (M/T)
9. Essingeskolan (M)
10. Lilla Adolf Fredriks skola (M)

Nya elevplatser i planeringen
(brutto) 2018-2021: 10 827

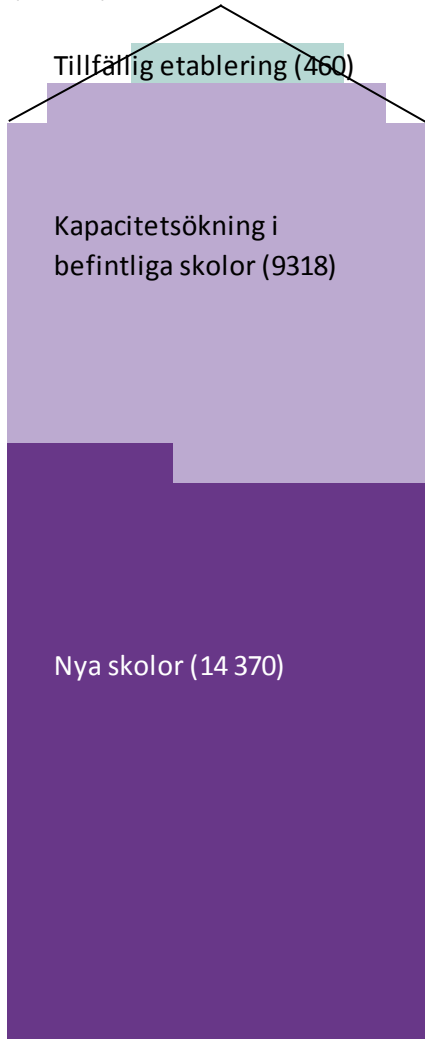

Projektportfölj 2018-2021

Fram till 2021 planeras det byggprojekt i 75 kommunala grundskolor.

Skolornas kapacitet byggs ut med över 10 000 elevplatser. Detta innebär sex nya kommunala grundskolor varav tre i tillfälliga lokaler. Kapaciteten planeras även att öka permanent i 16 befintliga skolor och än så länge planeras tillfälliga lokaler, antingen i form av inhyrningar eller i paviljonger vid sju skolor. Behov av tillfälliga etableringar kan öka inom planeringsperioden om kapacitetsbehov uppstår tidigare än planerat. Kapaciteten ökar även genom mindre verksamhetsanpassningar, ofta i samband med underhållsåtgärder.

Nya elevplatser i planeringen
(brutto) 2022-2026: 24 298

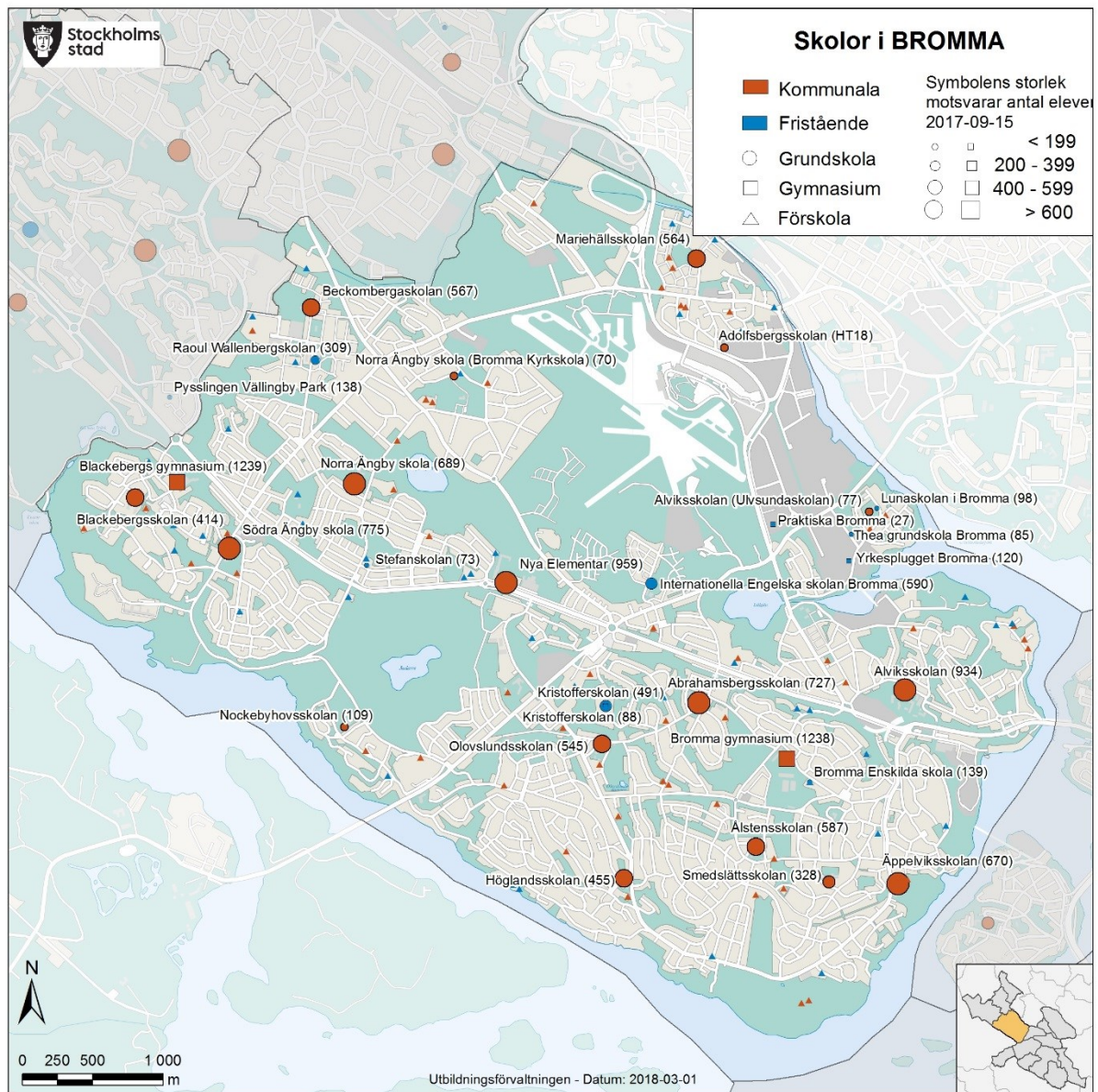
Projektportfölj 2022-2026

Mellan år 2022-2026 planeras byggprojekt i 65 grundskolor. Totalt omfattar projektportföljen cirka 24 000 nya elevplatser, varav en del är alternativa projekt och en del ersätter tillfälliga lokaler. Även med hänsyn till att projekt är överlappande eller ersättande så är kapacitetsökningen större än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Utifrån dagens kunskap kan det därför finnas utrymme för att senarelägga något av projekten. Detta gäller speciellt planerade nya skolor i nybyggnationsområden.

De planerade elevplatserna innebär 17 nya kommunala grundskolor samt om- eller tillbyggnation i 33 befintliga skolor. Behov av tillfälliga etableringar är än så länge oklart och de projekt som är med syftar till fortsatt ökad inhyrning. Verksamhetsanpassningar som planeras år 2022 eller senare är ofta kopplade till planerade kapacitetsökningar.

Delar av de tio köksprojekt som startar under planeringsperioden bedöms färdigställas under denna period.

Bromma

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	9 740	Elevantal F-9 2017	10 325
Varav:			
går i skolan i SDO	8 635	i kommunal skola	8 540
går i skolan i ett annat SDO	1 105	i fristående skola	1 785

Bromma har stadens högsta andel elever som bor och går i skola i sitt stadsdelsnämndsområde, SDO, 89 procent. Brommaelever väljer i stadens högsta omfattning en kommunal skola i sitt SDO och tre av fem elever som går i fristående skola väljer en fristående skola i Bromma.

Det finns sju fristående grundskolor i Bromma och i dessa kommer hälften av eleverna från ett annat SDO, främst Hässelby-Vällingby. Fristående Bromma Enskilda Skola utmärker sig med att ta nästan alla sina elever lokalt. Internationella Engelska Skolan Bromma, samt Kristoffersskolan tar över 50 procent av sina elever från Bromma SDO.

Elever väljer även att pendla till fristående skolor på Kungsholmen och Norrmalm och boende i Bällsta väljer den kommunala Sundbyskolan i stadsdelsnämndsområdet Spånga-Tensta. Sundbyskolan är även högstadieskola för boende i Mariehäll.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 13 kommunala grundskoleenheter i Bromma stadsdelsförvaltning. Totalt omfattar dessa cirka 110 000 kvadratmeter.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 8 800 elevplatser i cirka 330 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 3 400 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Brommas grundskolor är generellt hög, men något högre för årskurs F-3 än för årskurs 4-9.

Matsal och idrottssal är kapacitetsbegränsande faktorer i flera av stadsdelsnämndsområdets skolor. Flera skolor samnyttjar hemkunskaps- och slöjdlokaler.

Skolor med F-9 finns idag på fem av 13 skolenheter i Bromma. På sikt finns även utredningar på att ytterligare 3 enheter kan bli F-9 skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år		Elevantalsprognos F-9	
2021 och förändring 2018-2021	10 801 (+1 061)	2021 och förändring 2018-2021	10 969 (+718)
		Varav kommunal skola	9 075 (+527)
		Varav fristående skola	1 894 (+191)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Brommas befolkning i åldrarna 6-15 hör både till de största årskullarna med nästan 10 000 barn och är bland de snabbast växande områdena i Stockholms stad. Tillväxten är extra snabb fram till 2021 och varierar i stadens olika delar, men den kraftigaste ökningen är i Mariehäll där antal barn och unga förväntas att öka med nästan 900 från dagens nivå. Uppgången är även kraftig i Blackeberg, Brommaplan och Ulvsunda. Däremot bedöms antalet 6-15-åringar minska i områdena kring Ålsten, Nockeby och Äppelviken på grund av generationsväxlingen.

Den förväntade ökningen av elever i Brommas skolor är den fjärde största i Stockholms stad fram till 2021 och kommer framförallt att märkas i de kommunala skolorna. Elevantalet förväntas öka speciellt i de lägre årskurserna. Den förväntade ökningen i antal förskoleklass-elever är stadens största fram till 2021. Störst behov av nya elevplatser finns i Mariehäll, Blackeberg och Södra Ängby. Samtidigt beräknas elevantalet att minska i Högländsskolan, Ålstensskolan och Smedslättsskolan. Den kraftiga befolkningsökningen och brist på elevplatser i vissa områden i Bromma gör det svårare för elever boende i andra SDO att få skolplats i Bromma, vilket prognostiseras leda till större befolkningsökning än elevantalsökning.

Fremsta fokus är att skapa elevplatser för nybyggnadsområdet Mariehäll med omnejd. Stadens fokusgrupp jobbar med en permanent lösning, men fram till dess kommer en tillfällig årskurs F-6-skola att finnas på plats, Adolfsbergsskolan. Högstadieplatser i Mariehäll kommer

att behöva bevakas. Kortsiktigt kan närliggande skolor som Sundbyskolan och Alviksskolan nyttjas.

Flera enheter står inför kommande ventilationsombyggnader/underhåll inom snar framtid,

Kapacitetsökningen år 2018-2021 på 700 nya elevplatser ligger något under behovet enligt elevprognosen och projekt behöver därför tidigareläggas om tillfällig kapacitet ska undvikas.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Abrahamsberg	Planering	2020			Stambyte. Eventuell evakuering.
Adolfsbergsskolan	Förslagshandling	2018-2019	0	700	Ny skola på grund av nybyggnadsområde.
Beckombergaskolan	Förslagshandling	2019	525	525	Ombyggnad för att behålla befintlig kapacitet.
Höglandsskolan	Förstudie	2021	487		Om- och tillbyggnad.
Olovslundsskolan	Utredning	2021			Tillbyggnad – ventilation + kök + öka kapacitet. Eventuell evakuering.
Smedslättsskolan	Planering	2021			Köksprojekt.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 11 254 (+453)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 11 216 (+247)

Varav kommunal skola 9247 (+171)

Varav fristående skola 1970 (+76)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Befolkningsökning kommer att avta på SDO-nivå och utvecklas som i Stockholms stad i genomsnitt. Den geografiska variationen mellan områden blir dock stor. Mariehäll tillsammans med den påbörjade nybyggnationen i Bällsta/Solvalla hör till stadens snabbast växande områden. Även ökningen i Blacqueberg och Brommaplan är kraftig.

Elevantalet förväntas öka framförallt i Mariehäll och centrala Bromma, mer precist i Abrahamsberg – Olovslund. I motsats till prognosperioden fram till 2021 förväntas elevantalet från Beckomberga och Norra Ängby ha kulminerat för att under prognosperioden minska, dock inte under dagens nivå.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 2 290 nya elevplatser, vilket är mer än både prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Utifrån dagens kunskapsnivå kan det därför finnas utrymme för att senarelägga något av projekten. Man bör dock ha med sig att cirka 300 av planerade elevplatser ersätter dagens paviljonger och att planerad kapacitetsökning 2018-2021 inte är tillräcklig.

Planerad ny grundskola vid Solvalla planeras in tidigt i relation till stadens befolkningsprognos i syfte att erbjuda högstadieplatser för Mariehäll och på så sätt avlasta Sundbyskolan.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

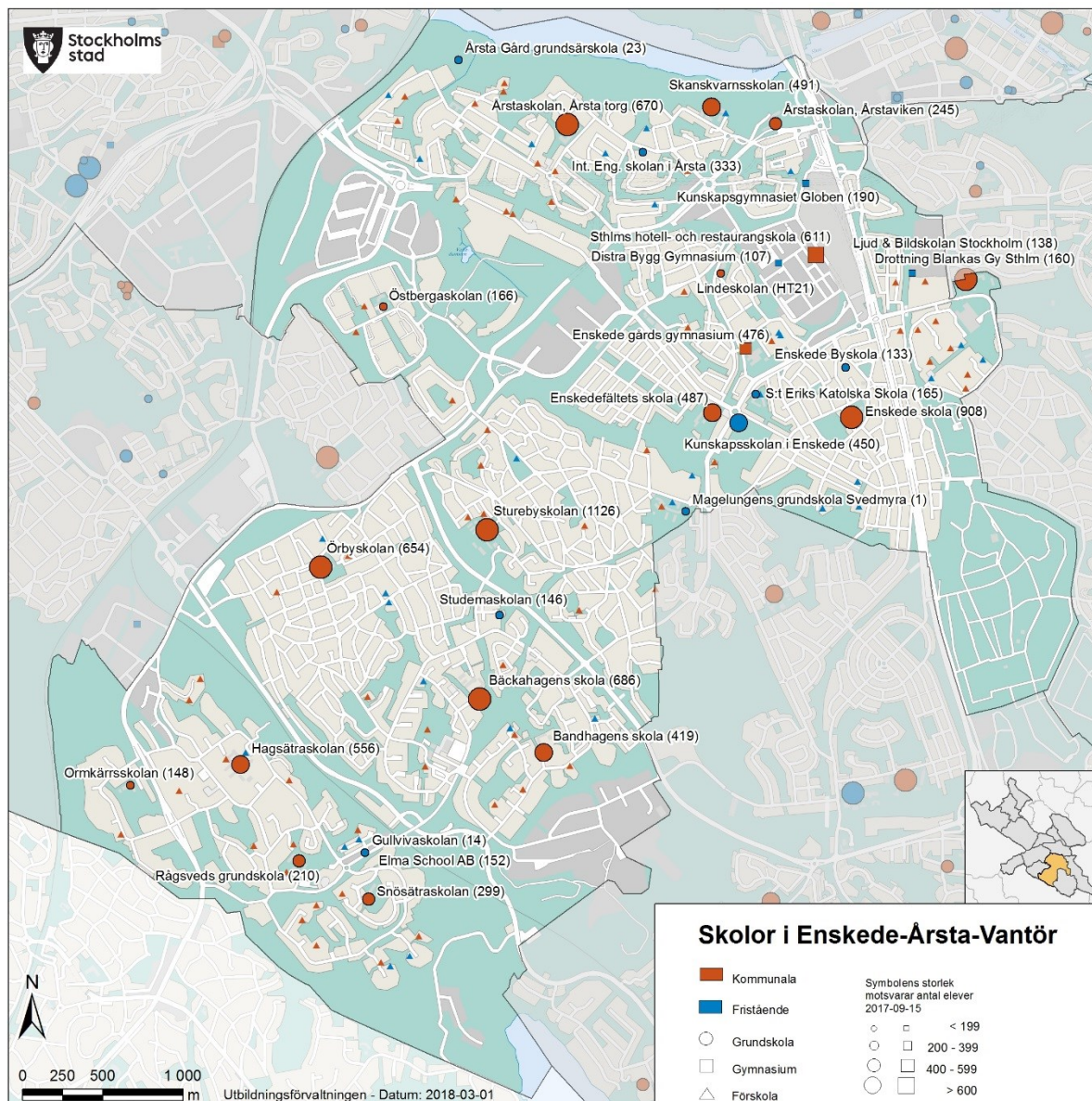
Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Blackebergsskolan	Förstudie	2024	440	870	Om- och tillbyggnad – ventilation + öka kapacitet. Evakuering.
Norra Ängby	Förstudie	2023	725	1 085	Tillbyggnad – öka kapacitet (högstadiet)
Nya Elementar	Utredning	2023	870	1 200	Om- och tillbyggnad - öka kapaciteten + kök. Evakuering
Solvalla	Förstudie	2024	0	900	Ny skola på grund av nybyggnadsområde
Södra Ängby	Förstudie	2023	800	1 070	Tillbyggnad – öka kapacitet (högstadiet)

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas öka med 2 100 i Bromma mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom program för Alvik, centrala Bromma och Ulvsunda industriområde. Slutlig tidplan och storlek på skolorna är beroende av tidplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande.

- Mariehäll: Adolfsbergsskolan flyttar från tillfälliga lokaler till permanenta (år 2027, 900 platser).
- Program för Alvik: Förstudie pågår för en F-9-skola i Alviks strand (år 2030, 900 platser). Bostadutbyggnaden förväntas öka så att ytterligare en skola förväntas behövas.
- Program för Centrala Bromma: Centrala Bromma med stadsdelarna Riksby, Åkeshov och Åkeslund kan utvecklas med 4 000 nya bostäder. I pågående programsamråd ingår en ny F-9 skola (cirka år 2030, 1 200 platser). Utbildningsförvaltningen har lyft behov av ytterligare en F-9-skola (cirka år 2035, 900 platser).
- Program för Ulvsunda industriområde: Bostadsbyggande förväntas att starta i norra delen av området, i Bällsta Hamn, med cirka 1 000 nya bostäder, men totalt finns 3 700 bostäder med i planeringen för hela industriområdet. I planeringen ingår en F-9-skola i fastigheten Valsverket (år 2030, 900-1 200 platser).

Enskede-Årsta-Vantör

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	10 533	Elevental F-9 2017	8 469
Varav:			
går i skolan i SDO	7 282	i kommunal skola	7 064
går i skolan i ett annat SDO	3 251	i fristående skola	1 405

Enskede-Årsta-Vantör har näst lägst andel elever som går i skola i sitt SDO, 69 procent. Det är både kommunala och fristående skolor i andra SDO som lockar elever. Över 3 000 barn och unga väljer att gå i skolan i ett annat SDO varav 500 - framförallt boende i Dalen och Blåsut - går i Hammarbyskolan i Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde. Ett stort antal elever som bor i Östberga går till Sjöängsskolan i Älvsjö. Annars sker störst utpendling till Södermalm. Även de fristående skolorna i Hägersten-Liljeholmen lockar elever.

Störst inpendling till kommunala skolor sker från Tallkrogen till närliggande Enskede skola och då speciellt till de högre årskurserna.

Det finns åtta fristående skolor varav två är för grundsärskoleelever. Cirka hälften av friskoleeleverna kommer från Enskede-Årsta-Vantör och cirka 20 procent från Farsta SDO. Enskede byskola och Studemaskolan tar in elever lokalt.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 12 kommunala grundskoleenheter i Enskede-Årsta-Vantör. Totalt omfattar dessa cirka 114 000 kvadratmeter varav cirka 2 500 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelen bedöms till cirka 8 600 elevplatser i cirka 310 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 5 700 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Enskede-Årsta-Vantörs grundskolor är generellt hög i årskurs F-3 och årskurs 7-9, men lägre i årskurs 4-6.

I Enskede-Årsta-Vantör finns en större andel skolor med högt socioekonomiskt index, särskilt i Vantör. Detta innebär att den reella lokalkapacitet som finns i dessa skolor inte alltid utnyttjas fullt ut. Den fulla kapaciteten ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021 11 670 (+1 137)

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021 9 279 (+834)

Varav kommunal skola 7 430 (+359)

Varav fristående skola 1 849 (+475)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Enskede-Årsta-Vantörs befolkning i åldrarna 6-15 år hör både till de största årskullarna med nästan 10 000 barn och är också bland de snabbast växande i Stockholms stad. Bostadsbyggandet i stadsdelsnämndsområdet förväntas vara det tredje största i staden och ha sin tyngdpunkt i Årsta och Bandhagen-Högdalen.

Befolknings- och elevantalsprognos visar samma mönster. Förväntad ökning av antalet barn och unga respektive elever, är den näst största i staden och kommer att öka mest i Årsta, Årstafältet och Johanneshov, samt i Bandhagen-Högdalen. Elevantalet ökar i alla årskurser men förväntas öka kraftigare i de högre årskurserna. Elevantalet förväntas öka kraftigt både i de kommunala och fristående skolorna. Kommunala Årstaskolan, Bäckahagens skola och Bandhagens skola beräknas få störst söktryck. Internationella engelska skolan - som startades i Årsta år 2017 - tar den största förväntade elevökningen av fristående skolor.

Fokus för planeringen i Enskede-Årsta-Vantör är att tillskapa elevplatser i framförallt Årsta, Årstafältet och Johanneshov, samt i Bandhagen-Högdalen.

Lindeskolan, på gränsen mellan Årsta och Enskede, kommer att starta som ny skolenhet 2021 vilket kommer att avlasta framförallt Årsta. Östbergaskolan kommer att anpassas för att maximera kapaciteten i den befintliga skolan. Högstadietkapaciteten kommer att utökas på Sturebyskolan i och med att Lindeskolan och Enskedefältets skola inte kommer att erbjuda högstadium.

En tillfällig lösning behövs i Bandhagen-Högdalen innan år 2021 för att hantera behovet av elevplatser då bostadsbyggandet har skett i snabb takt. Bäckahagens skola och Bandhagens skola kan inte ta emot fler elever i förskoleklass, samtidigt som planeringen för en ny skola på fastigheten Hemsystern ligger flera år framåt. Om tillfällig och långsiktig kapacitetsökning inte är möjligt kommer elever boende i området inte att kunna garanteras plats i kommunal skola i området.

Tre kök underhålls och verksamhetsanpassas fram till år 2021.

I inventeringen för omställning från F-6 till F-9 är Rågsveds grundskola identifierad som en möjlig skola att bygga ut för att inrätta F-9. Skolan har tidigare erbjudit högstadium men i och med att utpendlingen är så stor från området samt att förvaltningen vill bryta segregationen görs utrymme på skolor i angränsande områden istället.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 av 1 461 elevplatser kommer att ligga nära behovet enligt elevprognosen, förutsatt att de planerade tillfälliga lösningarna genomförs.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bandhagens skola	Utredning	2018	466	541	Paviljong för att säkerställa skolans kapacitet till 3 parallella F-6.
Bandhagen-Högdalen	Planering	2019	0	420	Tillfällig etablering till dess att permanent lösning (Hemsystern) finns på grund av behov av fler elevplatser i området från F-klass.
Enskedefältets skola	Genomförande	2020	506	630	Om- och tillbyggnad på grund av myndighetsanmärkning samt avveckla paviljong och extern lokal. Skolan är evakuerad till Lindeskolan.
Lindeskolan	Tagits i bruk	2021	0	588	Start av ny skolenhet när Enskedefältets skola är färdigställd.
Hagsåtraskolan	Förstudie	2021			Kök. Underhåll och ventilation initierat av SISAB.
Rågsveds grundskola	Genomförande	2018			Verksamhetsanpassningar åk F-6, steg 1.
Rågsveds grundskola	Utredning	2018			Verksamhetsanpassningar åk F-6, steg 2.
Rågsveds grundskola	Utredning	2020			Kök. Underhåll och ventilation initierat av SISAB.
Skanskvarnsskolan	Utredning	2018			Tidigarelagd evakuering av rörelsehindrade elever till Årstaviken.
Sturebyskolan	Förslagshandling	2019-2020	1144	1290	Om- och tillbyggnad för att avveckla paviljonger samt utöka högstadietkapaciteten, etappvist genomförande.
Östbergaskolan	Genomförande	2018			Från mottagningskök till tillagningskök. Underhåll initierat av SISAB.
Östbergaskolan	Utredning	2020	312	420	Kapacitetsökning i befintliga lokaler.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 12 925 (+1 255)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 10 042 (+762)

Varav kommunal skola 8 030 (+600)

Varav fristående skola 2 011 (+162)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Enskede-Årsta-Vantör är mycket omfattande under planeringsperioden. Det beräknas uppgå till över 1 000 bostäder per år med tyngdpunkt i Årstastråket och Årstafältet. Mot slutet av prognosperioden kommer dessutom bostadsbyggandet i Slakthusområdet att starta.

Efter 2021 blir ökningen av barn och unga i Enskede-Årsta-Vantör den största i staden. Samtidigt förväntas antal barn och unga överstiga antal barn och unga på Södermalm och därefter har stadsdelsnämndsområdet flest barn och unga i Stockholm. Förändringen blir dock geografiskt polariserad. Antalet ökar mest i de norra delarna; Årsta, Årstafältet och Johanneshov, samt i Bandhagen-Högdalen. Gamla Enskede, Hagsätra och Örby förväntas däremot få minskad befolkning i åldrarna 6-15 år.

Elevantalet ökar i alla årskurser, och förväntas öka mer i de lägre årskurserna. Den förväntade ökningen av förskoleklasseläver är stadens största mellan åren 2022-2026. Elevantalet förväntas öka både i de kommunala och fristående skolorna, men kraftigare i de kommunala.

Planeringen för åren 2022-2026 fokuserar på att tillskapa elevplatser i framförallt Årsta, Årstafältet och Johanneshov, samt i Bandhagen-Högdalen.

Två nya skolor planeras till 2023 i Årsta: Årstafältets skola och Steningeparken. Därefter planeras en ny skola att starta i Slakthusområdet. Dessa tre skolor bedöms kunna hantera elevantalsökningen i Årstaområdet fram till 2026. Om skolorna försenas behövs troligtvis en tillfällig skola i området, vilket har lyfts i SAMS.

Det behövs även fler högstadieplatser i Årsta eftersom utflödet av högstadieelever är högt till Södermalm, vilket kommer att behöva begränsas för ett mer lokalt intag. Därför utreds Skanskvarnsskolan till en F-9-skola och kommer även erbjuda undervisning för rörelsehindrade elever och grundsärskola. När nya skolor och utbyggnader har färdigställts i Årsta avser förvaltningen att avveckla paviljongen Årstaviken intill Värmdö gymnasium så att Årstaskolans högstadium kan återgå till den befintliga skolan. Högstadiekapaciteten kommer även att utökas på Enskede skola.

En ny skola behövs snarast i Bandhagen-Högdalen. Planering pågår för en ny skola inom fastigheten Hemsystem vilket kräver ett stadsövergripande samarbete mellan flera förvaltningar och bolag. De två kommunala skolorna i området planeras för utbyggnad. När högstadiekapaciteten har utökats i området kan förvaltningen avveckla det tillfälliga högstadium som erbjuds i Örbyskolan. Örbyskolan kan inte byggas ut för permanent högstadium. Kapaciteten har förstärkts 2017 inför kommande närliggande genomgångsboende.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas bli hög i och med att tre nya skolor ska färdigställas ungefär samtidigt vilket kan leda till överkapacitet de första åren. I Bandhagen-Högdalen kommer nybyggnation ersätta cirka 500 tillfälliga elevplatser. Man bör också ta hänsyn till att bostadsbyggnation vid Slakthusområdet är tidigarelagt jämfört med stadens befolkningsprognos och endast 150 barn och unga ingår i prognosen. Därför bedöms en ny skola behövas redan 2024.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bandhagens skola	Utredning	2022	466	900	Om- och tillbyggnad för att inrymma högstadium och integrerad grundskola.
Bäckahagens skola	Förslagshandling	2022	803	980	Om- och tillbyggnad för att inrymma fler högstadieelever och integrera grundskolan.
Enskede skola	Förslagshandling	2023	936	1 038	Om- och tillbyggnad för att avveckla paviljonger och externa lokaler samt utöka högstadiet.
Hemsystemen	Förstudie	2025	0	900	Ny skola i Högdalen på grund av bostadsbyggnation och befolkningsutveckling.
Skanskvarnsskolan	Utredning	2022	575	960	Om- och tillbyggnad för att tillskapa högstadietkapacitet och integrera grundskola och rörelsehindrade elever.
Snösätraskolan	Förslagshandling	2022	375	420	Om- och tillbyggnad för att avveckla paviljonger och extern lokal. Ny gymnastiksal initierat av SISAB.
Slakthusområdet	Förstudie	2024	0	900	Ny skola inom ramen för Slakthusområdet.
Steningeparken	Förstudie	2023	0	900	Ny skola inom ramen för Årstastråket.
Årstafältet 1	Utredning	2023	0	900	Ny skola inom ramen för Årstafältet.

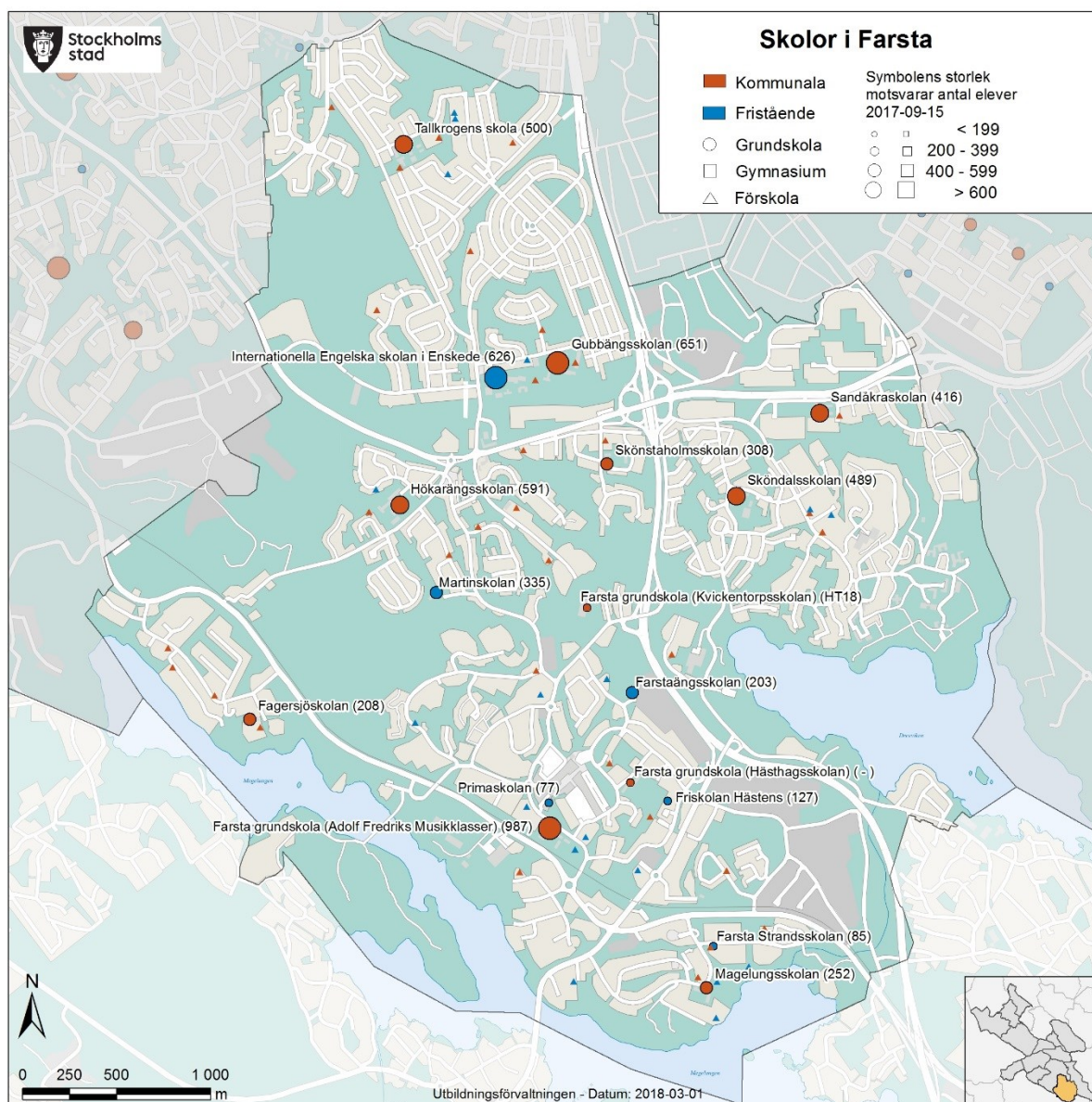
Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka i Enskede-Årsta-Vantör med 3 500 mellan år 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom program för Årstafältet, Slakthusområdet och Hagsätra-Rågsved. Slutlig tidplan och storlek på skolorna är beroende av tidplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande.

- Program för Årstafältet fortsätter även efter 2026. Totalt planeras ett nytt område med 6 000 nya lägenheter. Tre skolor finns med i planeringen varav två planeras efter 2026 (år 2030, 900 platser samt år 2038, 900 platser).
- Inom program för Hagsätra-Rågsved planeras 3 000 bostäder. En ny F-6-skola vid Bäverdammen (år 2030, 600 platser) planeras samt utbyggnad på längre sikt av befintliga skolorna Ormkärsskolan och Snösätraskolan.

Nya skolor planeras i samband med Älvsjö-Örby-programmet, se kapitel Älvsjö stadsdelsnämndsområde.

Farsta

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	6 553	Elevantal F-9 2017	5 857
Varav:			
går i skolan i SDO	4 908	i kommunal skola	4 404
går i skolan i ett annat SDO	1 645	i fristående skola	1 453

Farsta ligger nära stadens genomsnitt med sina 75 procent när det gäller andel elever som går i skolan i sitt SDO, men pendlingen är i hög grad åldersrelaterad, yngre barn stannar och ungdomar - framförallt i årskurs 7-9 - pendlar ut. Störst utpendling sker till kommunala och fristående skolor i Enskede-Årsta-Vantör och Södermalm.

Inpendling till Farsta är bland de lägsta i staden och sker i synnerhet från Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck. Av eleverna i Farstas kommunala grundskolor bor 88 procent i Farsta. Störst inpendling sker till Farsta grundskolas Adolf Fredriks musikklasser.

Nästan tre av fyra av de fristående skolornas elever kommer från Farsta. Endast i Skärholmen lockar fristående skolor mer elever lokalt. Det finns sex fristående grundskolor i Farsta och de flesta av dem tar in elever lokalt. Störst inpendling till Farsta sker till Internationella Engelska skolan i Enskele som tar in nästan hälften av sina elever utanför SDO.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 6 kommunala grundskoleenheter i Farsta stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 78 800 kvadratmeter, varav cirka 1 600 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 5 400 elevplatser i cirka 200 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 1 200 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i Farstas grundskolor relaterat till bedömd kapacitet är hög i årskurs F-3 men generellt lägre i årskurs 4-6.

I Farsta finns en större andel skolor med högt socioekonomiskt index. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i dessa skolors lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Den fulla kapaciteten ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar. Det pågår också omfattande byggnadsåtgärder med evakueringar som följd på flera av stadsdelsnämndsområdets skolor, vilket innebär att kapacitetsbedömningen är något mer osäker än för andra stadsdelar.

Kapacitetsbedömningen har inte identifierat några särskilt tydliga flaskhalsar sett över hela stadsdelsnämndsområdet, utan kapaciteten begränsas av olika faktorer på olika skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	7 376	(+823)	2021 och förändring 2018-2021	6 481	(+628)
			Varav kommunal skola	4 813	(+428)
			Varav fristående skola	1 668	(+200)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Fram till år 2021 kommer det att byggas över 2 000 bostäder i stadsdelsnämndsområdet varav huvuddelen byggs i centrala Farsta, Hökarängen och Sköndal. Farsta kommer att ha stadens fjärde största befolkningsökning fram till 2021 med över 1 000 barn och unga jämfört med dagens nivå. Ökningen är störst i centrala Farsta, Larsboda och Stora Sköndal.

Elevantalet förväntas öka framförallt i de kommunala skolorna. De fristående skolorna bedöms ligga på en betydligt måttligare nivå. Behovet av skolplatser kommer att öka kraftigt i Sköndal och Skönstaholm. Ökningen sker i alla årskurser, men sett till dagens elevantal är ökningen kraftigast i de högre årskurserna. Antal elever i årskurs 7-9 förväntas öka med drygt en fjärdedel fram till år 2021.

I budget 2017 fick utbildningsförvaltningen i uppdrag att se över befintliga F-6-skolor för möjligheten att omställas till F-9-enheter. Inom Farsta stadsdelsnämndsområde bedöms Tallkrogens skola rent teoretiskt vara möjlig att ställa om och området saknar i dagsläget

årskurser 7-9. Elevprognosen visar dock fortsatt behov av tre paralleller i årskurserna F-6 under hela prognosperioden, till och med år 2026. Kapacitet i årskurs 7-9 saknas i Sköndal, men områdets skolor kan inte ställas om.

Under 2017 påbörjades utredning av utbyggnad av Hästhagsskolan samt planprocess för ändringar av detaljplan för att möjliggöra utbyggnad av Kvickenstorpsskolan. Under perioden kommer även åtgärder i Sköndalsskolan att genomföras för hemkunskap, grupprum med mera för att säkra en kapacitet för 21 grupper. Hökarängsskolan och Skönstaholmsskolan anpassas för en ökad kapacitet i samband med SISAB:s underhållsåtgärder.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 beräknas till 146 nya elevplatser och är lägre än behovet enligt elevprognosen och större kapacitetstillskott förväntas efter år 2021. Evakueringslösningar behöver utformas för att möta det tidiga kapacitetsbehovet. Om den relativt stora utpendlingen av elever från Farsta skulle minska kommer det att öka behovet av skolplatser i stadsdelsnämndsområdet.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Kvickenstorpsskolan	Utredning	2018			Fler toaletter, vatten och handfat i klassrum.
Sköndalsskolan	Förslagshandling	2018			Matsal, hk, elevhälsa. Anpassningar för att fastställa kapacitet för 21 grupper.
Farsta grundskola	Planering	2019			Musiksal, matsal.
Hökarängsskolan	Genomförande	2019	650	670	Verksamhetsanpassningar i samband SISAB:s renovering.
Skönstaholmsskolan	Genomförande	2021	267	392	Verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s underhåll.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 8 153 (+778)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 6 939 (+458)

Varav kommunal skola 5 110 (+297)

Varav fristående skola 1 829 (+161)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Mot slutet av prognosperioden startar programarbetet för Tyngdpunkt Farsta. I planeringen finns 8 000 nya bostäder för Farsta med fokus på centrala Farsta, Farsta strand och Larsboda. Bostadsbyggandet startar även i Stora Sköndal där 4 400 bostäder ingår i programmet.

Elevantalet beräknas öka med över 1 000 elever under de kommande 10 åren i Farsta och då med ett tydligt fokus på åren fram till år 2021, men även mot slutet av prognosperioden syns det tydligt att Farsta hör till de snabbast växande områdena. Ökningen sker i samtliga årskurser, men sett till dagens elevantal är förändringen kraftigast i de lägre årskurserna. De kommunala skolorna förväntas stå för den mest betydande delen av ökningen i området. Ökningen av antal barn, unga och elever är störst i de centrala delarna av Farsta, Farsta strand och Sköndal.

Hästhagsskolan, Kvickenstorpsskolan, Sandåkraskolan och Fagersjöskolan står inför kapacitetsökningar för att möta det kommande behovet av skolplatser inom planeringsperioden. Vidare kommer Gubbängens skola och Tallkrogens skola att ses över för

verksamhetsanpassningar i samband med underhållsarbeten på skolorna, i syfte att säkra befintlig kapacitet eller med någon liten ökning.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 1 788 nya elevplatserna och ligger över behovet enligt elevprognosen men bedöms motsvara behov på grund av:

- Dagens tillfälliga lösningar samt planerade tillfälliga lösningar 2018-2021 ska ersättas med permanenta lokaler
- Målet är att fler Farstaelever ska stanna kvar i stadsdelsnämndsområdets kommunala skolor i de högre årskurserna mot dagens stor utpendling.
- Tidsplan för bostadsbyggnation i Stora Sköndal är tidigare lagd jämfört med stadens befolkningsprognos och därför bedöms ny skola i området behövas redan 2024. I befolkningsprognosen är endast 270 barn och unga inkluderade till området år 2026.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Fagersjöskolan	Utredning	2023	364	392	Ökat elevunderlag i området. Utredning pågår inför kapacitetsökning. Prioriterat köksprojekt
Hästhagsskolan (Farsta grund)	Utredning	2023	378	900	Kapacitetsökning som samordnas med SISAB:s ventilationsåtgärder.
Sandåkraskolan	Utredning	2022	400	588	Utredning pågår inför kapacitetsökning.
Karlsvik	Förstudie	2025		600	Ny skola inom Tyngdpunkt Farsta
Stora Sköndal	Förstudie	2025		900	Ny skola inom programmet för Stora Sköndal
Kvickenstorpskolan (Farsta grund)	Utredning	2025	632	900	Utredning inför kapacitetsökning och ny detaljplan.
Tallkrogens skola	Planering	Inte fastställt	538	588	Anpassningar i samband med ventilationsåtgärder 2019.
Gubbängsskolan	Förstudie	Inte fastställt	768	Inte fastställt	Utredning av verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s renovering.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka i Farsta med 2 100 mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom Tyngdpunkt Farsta samt program för Stora Sköndal. Slutlig tidsplan och storlek på skolorna är beroende av tidsplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande.

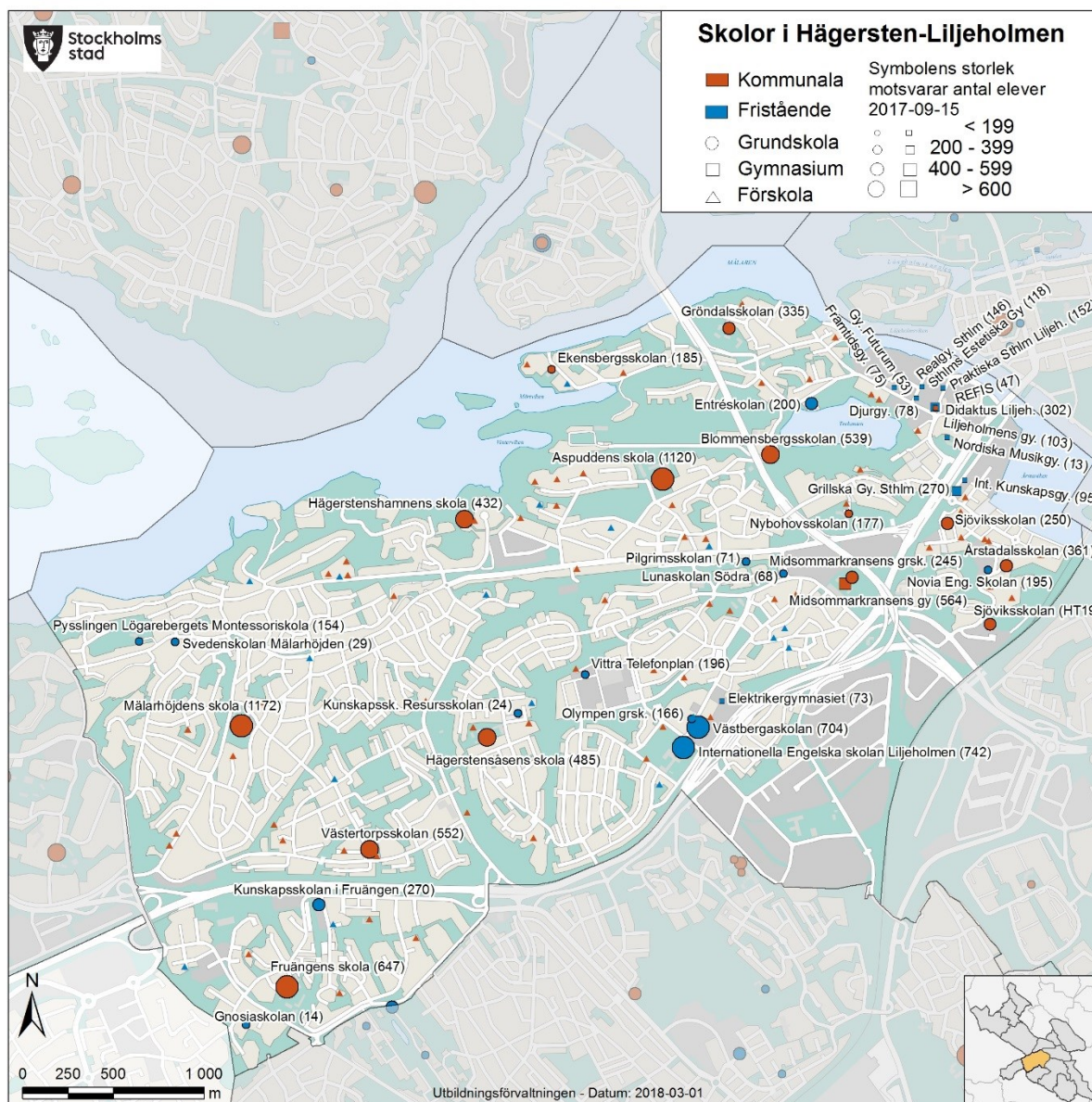
Tyngdpunkt Farsta: Totalt 8 000 bostäder ingår i planeringen som omfattar Farsta centrum, Telestaden, Larsboda Strand och Magelungens strand. Tre nya skolor planeras, varav två efter 2026, F-6 skola i Södra Teliatomten samt en 7-9-skola i Norra Teliatomten.

Program för Stora Sköndal: Över 4 000 bostäder ingår till planeringen. Det finns 3 platser utpekade för skolor i planen, varav en för kommunal skola (vid Berga Strand cirka 2025, 900 platser).

Exploateringskontoret har lyft att bostadsbyggnation i Gubbängen och Hökarängen samt i Fagersjö kan bli aktuell. Vid eventuellt genomförande kommer behovet av skolplatser att påverkas.

I den långsiktiga planeringen för Farsta har ett antagande gjorts att en högre andel elever stannar inom stadsdelsnämndsområdet än i dag.

Hägersten-Liljeholmen

Nuläge**Befolkningsantal 6-15 år 2017**

8 599

Elevantal F-9 2017

9 334

Varav:

går i skolan i SDO

7 359

i kommunal skola

6 500

går i skolan i ett annat SDO

1 240

i fristående skola

2 834

Hägersten-Liljeholmen har stadens tredje högsta andel elever som går i skola i sitt SDO. Nio av tio elever i Hägersten-Liljeholmen väljer en kommunal skola i SDO och tre av fyra elever som går i fristående skola väljer en skola i Hägersten-Liljeholmen. Störst utpendling sker till Södermalm. Speciellt elever boende i Liljeholmen väljer en skola på Södermalm i de högre årskurserna. För övrigt är det skolorna i Älvsjö som lockar elever från Fruängen.

Inpendling till SDO är stor och framförallt då till de fristående skolorna. Främst sker inpendling från Enskede-Årsta-Vantör, Skärholmen och Älvsjö.

I Hägersten-Liljeholmen går 30 procent av eleverna i fristående skola. Det är stadens näst högsta andel. Det finns 13 fristående skolor i SDO. Speciellt Västbergaskolan tar in elever väldigt lokalt och har tydlig påverkan på intaget i området. Nästan hälften av de fristående skolorna är resurs- eller grundsärskolor och tar in elever från hela staden.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 11 kommunala grundskoleenheter i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnds-område. Totalt omfattar dessa cirka 86 900 kvadratmeter varav cirka 10 700 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 7 100 elevplatser i cirka 250 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 4 800 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i förhållande till bedömd kapacitet i Hägersten-Liljeholmens grundskolor är generellt hög, och något högre för årskurs F-3 än för årskurs 4-9.

Kapacitetsbedömningen har inte identifierat några särskilt tydliga flaskhalsar sett över hela stadsdelsnämndsområdet, utan kapaciteten begränsas av olika faktorer på olika skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021 10 297 (+1 698)

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021 10 694 (+1 512)

Varav kommunal skola 7 462 (+971)

Varav fristående skola 3 231 (+540)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Hägersten-Liljeholmen kommer att få stadens näst största ökning av antal bostäder fram till 2021. Den påtagligaste ökningen bedöms ske i Liljeholmen och Telefonplan. Ökningen i dessa områden förväntas vara totalt cirka 3 000 bostäder. Även i Gröndal och Hägerstensåsen kommer ett stort antal bostäder att färdigställas.

Hägersten-Liljeholmen är det stadsdelsnämndsområde i Stockholm som förväntas öka sin befolkning i åldrarna 6-15 år mest under perioden 2017-2021. Speciellt ökningen under planeringsperioden 2019-2021 kan ses som en utmaning utifrån planeringsperspektiv med över 1 000 nya barn i grundskoleålder. Samtidigt hör Liljeholmen och Telefonplan till de delområden som där antal barn och unga förväntas öka mest, båda med över 500. En stor ökning väntas även i Aspudden, Gröndal och Fruängen. Antal barn i Mälärhöjden förväntas däremot att minska.

Även elevprognosen för Hägersten-Liljeholmen visar på stadens snabbaste elevökning. Elevantalet ökar kraftigt i alla årskurser, men sett till dagens elevantal är ökningen kraftigast i de högre årskurserna och då både i de kommunala och fristående skolorna. Tydligast behov av att öka antal elevplatser finns i Liljeholmen, Midsommarkransen och Fruängen. Den kraftiga ökningen av elevantalet i de fristående skolorna är relaterad till stort behov av elevplatser vid Midsommarkransen och Telefonplan. Dagens fristående skolor i området kan inte ta emot den prognostiserade ökningen.

Sjöviksskolan i Årstaberget i Liljeholmen kommer att färdigställas under 2019. Lokaler hyrs in i Kilaberget i Midsommarkransen, vilka inledningsvis kommer att användas som evakuering för Blommensbergsskolans verksamhet när underhåll och vissa verksamhetsanpassningar ska genomföras på skolan. Kilaberget hyrs in med tidsbegränsat bygglov för att bidra med kapacitet i området. På Ekensbergsskolan har paviljonger ställts upp för att klara kapaciteten tills skolan är utbyggd samt för att fungera som evakuering under byggtiden. På Midsommarkransens gymnasiums fastighet ställs paviljonger upp för att Midsommarkransens grundskola, som tillfälligt har sin verksamhet där, ska klara kapaciteten tills den nya skolan står klar 2022. Fruängens skola kommer att utredas för åtgärder i kök, matsal samt att utöka antalet grupprum.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 om 1 160 nya elevplatserna ligger något under behovet enligt elevprognosen speciellt på grund av behov av att avveckla paviljonger samt evakueringsbehov. Tidigareläggande av projekt eller ny tillfällig kapacitet kan behövas.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Aspuddens skola	Genomförande	2018			Köksprojekt
Aspuddens skola	Utredning	2019			Fler toaletter ska inrättas. Utredning pågår.
Blommensbergsskolan	Förslagshandling	2021	532	450	Verksamhetsanpassningar i samband SISAB:s renovering. Befintlig paviljong tas bort.
Kilaberget	Utredning	2019		>450	Inhyrning inledningsvis för evakuering av Blommensbergsskolan
Midsommarkransens tillfälliga	Utredning	2018	280	588	Paviljonger för kapacitet tills nya skolan blir klar.
Sjöviksskolan	Genomförande	2019	0	1 100	Ny skola för åk F-9.
Västertorpsskolan	Genomförande	2020	644	780	Pågående kapacitetsökning.
Fruängens skola	Förstudie	2021	750	Ej fastställt ännu	Matsal, kök och grupprum

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 11 118 (+821)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 11 452 (+758)

Varav kommunal skola 7 725 (+263)

Varav fristående skola 3 726 (+495)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Hägersten-Liljeholmen har en fortsatt kraftig utveckling. Den påtagligaste ökningen förväntas till Liljeholmen och Telefonplan. Även i Aspudden och Klubbacken kommer ett stort antal bostäder att färdigställas fram till år 2026.

Befolkningsökningen spås en liten avmattning, men beräknas ändå vara den näst största i staden. Störst ökning av antal barn och unga förväntas till Midsommarkransen-Telefonplan med cirka 400. En stor ökning väntas även i Liljeholmen, Fruängen och Klubbacken. Antal barn i Mälärhöjden förväntas däremot att minska.

Elevantalsprognos för Hägersten-Liljeholmen visar en kraftig ökning i alla årskurser, men sett till dagens elevantal är ökningen kraftigast i förskoleklass samt i årskurs 7-9. Elevantalet förväntas öka både i de kommunala och fristående skolorna.

Att prognosen visar en kraftig ökning av antalet elever i fristående skolor runt Liljeholmen och Telefonplan har ett stort mått av osäkerhet kring sig. Det är möjligt att elevtrycket på de kommunala skolorna bli större än prognosen visar.

För att möta behovet av nya elevplatser pågår planering för en ny grundskola F-9 i Midsommarkransen som kommer att vara färdigställd till år 2022. Skolan har redan startat i tillfälliga lokaler och beräknas ha totalt 600 elevplatser år 2021. Detta gör att skolans faktiska kapacitetsökning i området blir cirka 400.

Ekensbergsskolan kommer att kapacitetsökas något i samband med SISAB:s underhålls-åtgärder på skolan. Utredningar för utbyggnad av Gröndalsskolan och Nybohovsskolan pågår. Vilken kapacitetsökning dessa utbyggnader kan bidra med kommer att fastställas i utredningarna. Gröndalsskolan beräknas preliminärt vara färdigställd år 2022 och Nybohovsskolan år 2024.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 1 800 nya elevplatserna, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Det bör dock tas hänsyn till att många av områdets skolor i dagsläget har tillfälliga lokaler samt att en del av planerad kapacitetsökning 2018-2021 sker genom inhyrningar och andra tillfälliga lösningar. Därför är behovet av permanenta elevplatser större än vad prognosen visar. Det kan dock finnas utrymme för att senarelägga något av projekten.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Ekensbergsskolan	Förslagshandling	2022	185	280	Kapacitetsökning i samband med SISAB:s underhåll
Midsommarkransens nya grundskola	Förslagshandling	2022	0	1000	Ny skola för åk F-9. Tillfälliga lokaler vid Midsommarkransens gymnasium går tillbaka till gymnasiets kapacitet (600 elevplatser)
Gröndalsskolan	Utredning	2024	336	900	Utbyggnad av befintlig skola för åk F-9. Tidplan osäker på grund av evakuering.
Nybohovsskolan	Utredning	2024	154	900	Utbyggnad av befintlig skola för åk F-9.

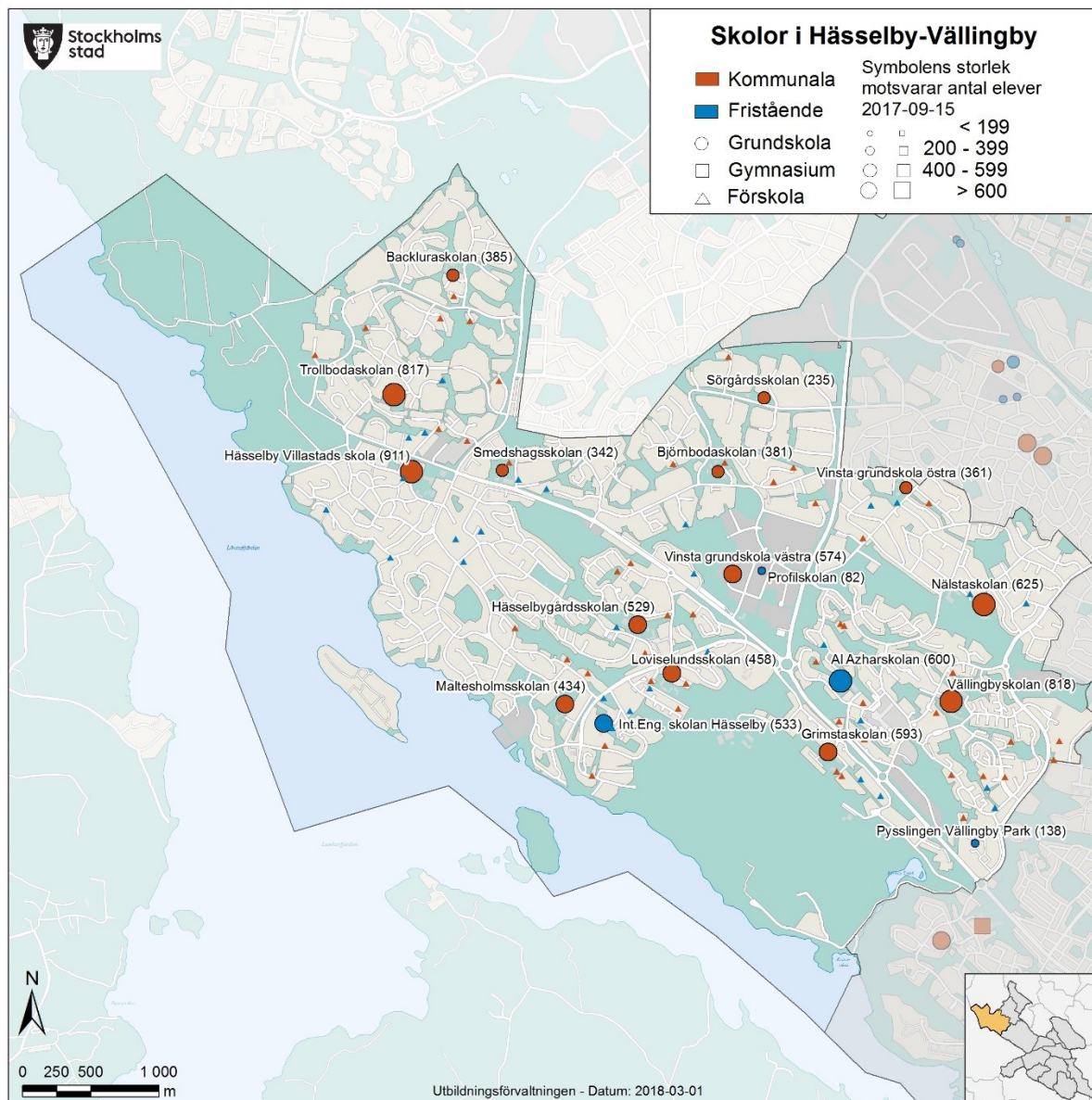
Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka med 1 900 i Hägersten-Liljeholmen mellan år 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom Telefonplan och Lövholmen. Slutlig tidplan och storlek på skolorna är beroende av tidplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande.

Utvecklingen vid i Telefonplan innebär totalt cirka 5 400 nya bostäder varav cirka 2 000 planeras efter 2027. En ny skola (cirka år 2027, 900) kommer att behövas utöver pågående byggnation av Midsommarkransens grundskola. Behovet blir mycket tydligt om inhyrningen av Kilaberg upphör 2027.

Vid utvecklingen av Lövholmens verksamhetsområde med cirka 1 500 nya bostäder kommer det att behövas en ny skola (av 600 platser). Där är tidplanen osäker i dag.

Hässelby-Vällingby

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	9 812	Elevantal F-9 2017	8 794
Varav:			
går i skolan i SDO	7 807	i kommunal skola	7 458
går i skolan i ett annat SDO	2 005	i fristående skola	1 336

Av eleverna som bor i Hässelby-Vällingby går 80 procent i skola i sitt SDO. Det är speciellt de kommunala skolorna inom Hässelby-Vällingby som lockar elever lokalt. Två av fem elever som går i fristående skola väljer en skola i Hässelby-Vällingby.

Hässelby-Vällingby har i antal stadens näst största utpendling med 2 000 elever som går i skolan utanför SDO. Störst utpendling sker till Bromma och Spånga-Tensta, både till de kommunala skolorna som ligger nära stadsdelsnämndsområdets gräns som Blackebergsskolan och Spånga grundskola, samt till fristående skolor.

De kommunala skolorna i Hässelby-Vällingby har stadens högsta andel elever som bor inom SDO. Inpendling till Hässelby-Vällingby sker i störst utsträckning från Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Det finns fyra fristående grundskolor i Hässelby-Vällingby. Majoriteten av eleverna i dessa skolor bor inom stadsdelsnämndsområdet, dock tar Al Azharskolan in sin övervägande del av elever från Rinkeby och Tensta.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 12 kommunala grundskoleenheter (14 skolor) i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 105 000 kvadratmeter varav cirka 14 000 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 7 900 elevplatser i cirka 300 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 3 100 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Hässelby-Vällingbys grundskolor är generellt hög, och något högre för årskurs F-3 än för årskurs 4-9. För grundsärskolan har 50 elevplatser identifierats, 10 av dessa är preliminära bedömningar.

I stadsdelsnämndsområdet finns en större andel skolor med högt socioekonomiskt index. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i dessa skolors lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Således innebär det att den reella kapaciteten inte alltid ingår i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar.

Matsal och idrottssal är kapacitetsbegränsande faktorer i flera av stadsdelsnämndsområdets skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	10 332	(+520)	2021 och förändring 2018-2021	9 294	(+464)
			Varav kommunal skola	7 716	(+242)
			Varav fristående skola	1 577	(+221)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Under år 2018 förväntas antalet barn och unga i Hässelby-Vällingby bli fler än 10 000, sedan mattas ökningen av. Under de närmaste åren kommer det att byggas bostäder, framför allt, i Råcksta, Vällingby och runt Hässelby. Som en effekt av bostadsbyggnationen förväntas ökningen i antalet barn och unga således vara koncentrerade kring områdena runt Råcksta, Vällingby, Hässelby strand och Hässelby torg, medan prognoserna visar att det kommer ske en minskning i Nälsta och Hässelby villastad.

Elevantalet i Hässelby-Vällingbys stadsdelsnämndsområde som helhet förväntas öka i det korta perspektivet. Det finns dock en obalans i indelning av elever mellan årskurser och delområden. På total nivå förväntas antal elever i förskoleklass samt årskurs 1-3 minska något, medan den förväntade ökningen av elever i årskurs 4-6 är den näst största i staden.

Elevantalsprognoserna visar att det största elevtrycket inom de närmsta åren kommer ligga på områdena kring Råcksta och Vällingby vilket samstämmer med den planerade bostads-

byggnationen. För att möta upp den förväntade elevtalsökningen i dessa områden planeras kapacitetshöjande åtgärder i de skolor som väntas beröras mest av detta elevtryck (Nälstaskolan, Grimstaskolan och Vällingbyskolan).

Kapacitetsökningen år 2018-2021 om 940 nya elevplatser är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevtalsökning. Det bör dock tas hänsyn till att 200 av de planerade elevplatserna är tillfälliga och att En stor del av de planerade permanenta elevplatserna ersätter dagens tillfälliga lokaler. Därför bedöms planeringen motsvara behovet.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Backluraskola	Utredning	2018			Ventilationsåtgärder i kök. Brister finns i köket som påverkar inneklimatet negativt
Backluraskolan	Förslagshandling	2019			Gammal uttjänt paviljong ska ersättas med en ny
Vinsta grundskola västra	Utredning	2018	610	710	Inhyrning i och anpassning av ytterligare lokaler för att tillgodose det ökade behovet. Etapp I
Vinsta grundskola östra	Utredning	2019	365	450	Utredning startas 2018 för att se över möjligheten att behålla åk 6 i skolan (tillskapa 3 klassrum)
Hässelby Villastad	Utredning	2019			SISAB genomför ventilationsarbete, kan kräva evakuering.
Hässelbygårdsskolan	Genomförande	2019			Verksamhetsanpassning av lokalerna för att stödja skolans NO-profil samt förbättra tillgängligheten med mera
Maltesholmsskolan	Planerat	2022			Köket är på prioriteringslistan. Renoveringsbehovet är stort samt behov att utöka matsal. Ev. se över möjlig kapacitetsökning
Nälstaskolan	Genomförande	2019	625	900	Om-, ny- och tillbyggnation för att öka kapaciteten
Vällingbyskolan	Utredning	2021	930	1 200	Ny- och ombyggnation i samband med underhållsprojekt. Detta för att öka kapaciteten samt för att göra viss anpassning av ytor i skolan
Grimstaskolan	Genomförande	2021	630	730	Paviljongetablering, anpassning samt kapacitetsökning.
Loviselundsskolan	Utredning	2019	490	600	Avveckla externa lokaler och öka kapaciteten i befintlig ordinarie skolbyggnad

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 10 259 (-73)

Elevtalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 8 979 (-315)

Varav kommunal skola 7 452 (-265)

Varav fristående skola 1 527 (-50)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Hässelby-Vällingby har, under denna period, den lägsta aktiviteten i antal bostäder i hela Stockholms stad. Den största aktiviteten syns framför allt i Riddersvik där det planeras för nästan 600 bostäder. Antal barn och unga i Hässelby-Vällingby förväntas vara relativt stabilt under prognosperioden, dock med en liten nedgång i åldrarna 6-9 år. Det är endast i nybyggnationsområden vid Riddersvik där det förväntas sig en tydlig befolkningsökning.

Elevantalet förväntas att minska kraftigare än antalet barn och unga i befolkningen under prognosperioden. Hässelby-Vällingby är det enda SDO i Stockholm där elevantalet beräknas minska kontinuerligt under ett par års tid. Detta är till största delen baserat på att antalet elever i årskurs 1-3 förväntas minska något de närmaste åren. Dessutom är den förväntade

ökningen av elever i årskurs 7-9 bland de lägsta i staden. Både kommunala och fristående skolor förväntas minska sitt elevantal inom SDO under perioden 2022-2026.

Under denna period är det viktigt att säkerställa kapacitet för elever från de nya bostäderna i Riddersvik. En utökad inhyrning i Vinsta grundskola västra förväntas vara evakueringslösning när byggnationen av Nya Björnbodaskolan startar.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 1 240 nya elevplatserna, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Utifrån dagens kunskap kan det därför finnas utrymme för att senarelägga något av projekten. Det bör dock tas i hänsyn till att många av de planerade projekten är relaterade till verksamhetsanpassning och viss överlappning finns.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

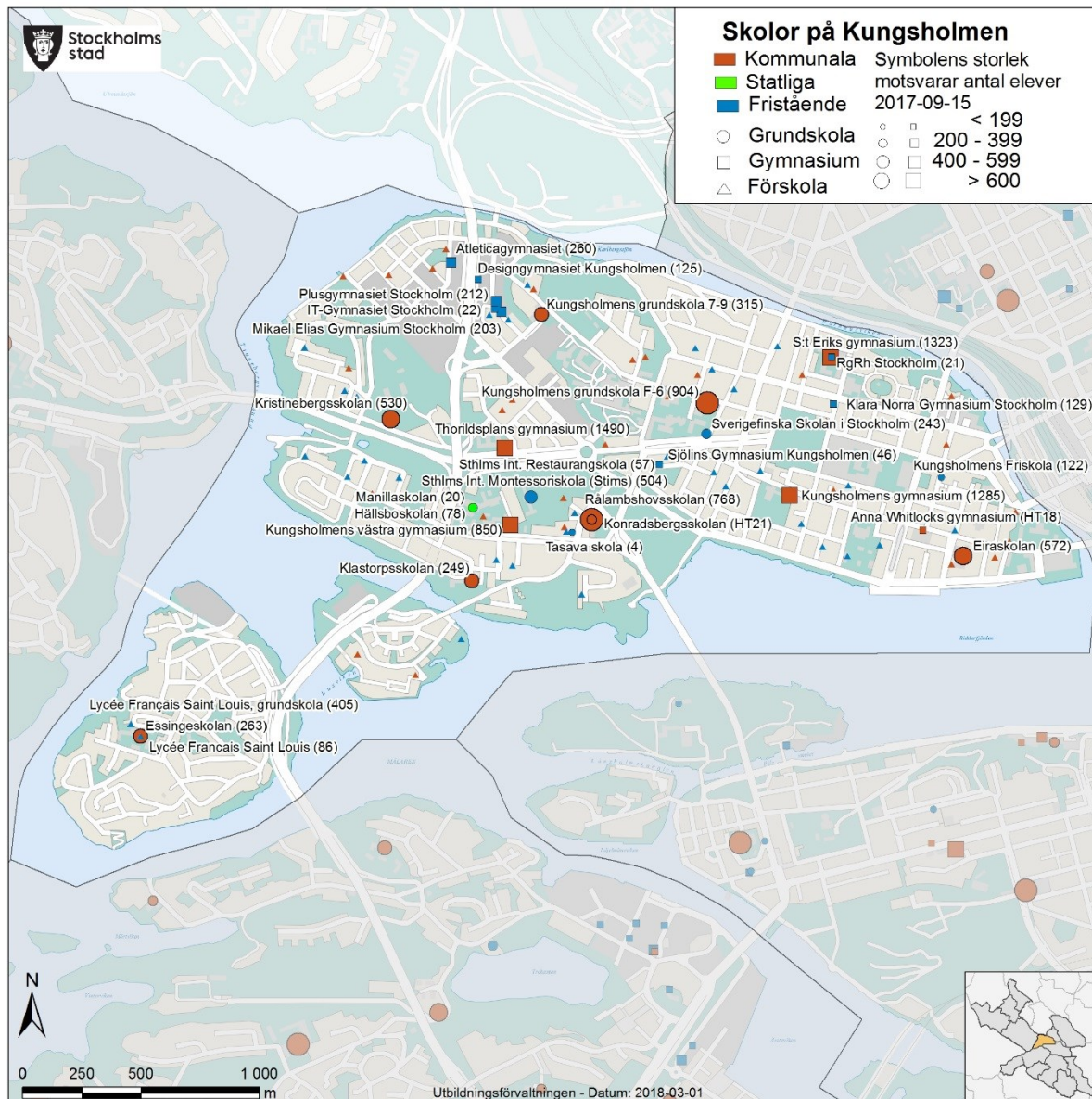
Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Björnbodaskolan	Genomförande	2025	380	1 200	Ny skola för att möta behovet i området, samt ur ett strategiskt perspektiv säkra platser i ett längre perspektiv
Hässelby Villastads skola	Utredning	2022	970	1 100	Behov av upprustning i kök och matsal, men även kapacitetsökning för att möta det ökade behovet i området
Smedshagsskolan	Utredning	2023	400	500	Skolan är en ineffektiv skola avseende lokal-användandet. Utreda hur man med mindre medel kan effektivisera och därmed öka kapaciteten i skolan, för att sedan genomföra dessa förändringar
Vinsta grundskola västra	Utredning	2023	710	900	Fortsatt ökad inhyrning och anpassning av lokaler. Etapp 2

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleålder förväntas öka i Hässelby-Vällingby med 1 000 mellan 2027-2040. Det finns inget större bostadsbyggandet i Hässelby-Vällingby, den förväntade ökningen i antal barn och unga är relaterad till många mindre projekt samt generationsskifte i vissa områden.

Inför ramen för SAMS-arbetet ser utbildningsförvaltningen ett behov av en ny skola i Hässelby. Den möjliga framtida skolbyggnationen i området är relaterad till hur området kommer att användas framöver. Utvecklingen och osäkerheten är även kopplad till Förbifart Stockholm som förväntas att ha trafikstart 2026.

Kungsholmen

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	4 600	Elevantal F-9 2017	4 957
Varav:			
går i skolan i SDO	3 692	i kommunal skola	3 601
går i skolan i ett annat SDO	908	i fristående skola	1 278

Av de elever som bor på Kungsholmen går 80 procent i skola i sitt stadsdelsnämndområde och av dem väljer tre av fyra en kommunal skola. Utpendlingen från Kungsholmen är den lägsta i staden räknat i elevantal och sker framförallt till kommunala och fristående skolor i övriga delar av innerstaden.

Inpendling sker främst från Bromma. Annars är det många elever i de högre årskurserna på Kungsholmens grundskola som bor i Rinkeby-Kista. Det finns fem fristående grundskolor på Kungsholmen. Det är dock bara Kungsholmens Friskola som tar in elever lokalt. De övriga

fristående skolorna har antingen pedagogisk eller språklig inriktning och tar därför in elever från hela staden. Det finns även två statliga specialskolor på Kungsholmen.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns sex kommunala grundskoleenheter i Kungsholmens stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 60 000 kvadratmeter varav cirka 900 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 4 000 elevplatser i cirka 140 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 2 500 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i förhållande till bedömd kapacitet i Kungsholmens grundskolor är hög i årskurs F-3, något lägre i årskurs 4-6 och lägre i årskurs 7-9.

I stadsdelsnämndsområdet finns en större brist på idrottslokaler. Även hemkunskapslokaler är en brist.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	5 085	(+485)	2021 och förändring 2018-2021	5 316	(+403)
			Varav kommunal skola	3 868	(+260)
			Varav fristående skola	1 448	(+143)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Planerat bostadsbyggande på Kungsholmen är blygsamt fram till 2021, det minsta i Stockholm. Trots det så förväntas antalet barn och unga på Kungsholmen öka som staden i sin helhet. Mest byggs det i Hornsberg och Stadshagen, där också barn och unga beräknas öka mest, med cirka 400. Man kan också se en ökning på Lilla Essingen, men Stora Essingen förväntas däremot under planeringsperioden tappa befolkning i åldrarna 6-15 år.

Antal elever i årskurs 4-6 förväntas öka kraftigt. Tidigare kapacitetshöjande projekt på bland annat Kristinebergsskolan och Kungsholmens grundskola förväntas hantera denna ökning. Samtidigt förväntas antal elever i förskoleklass och årskurs 1-3 minska lite från dagens nivå till 2021.

Prognoserna för förskoleklass har föregående år haft oförutsedda utfall. Med anledning av detta följs lokalbehovet för förskoleklass noga upp. Tillfälliga åtgärder kan behövas under planeringsperioden.

Grundskolan på Konradsberg byggs succesivt upp från ett verksamhetsperspektiv och elever i årskurs 4-7 går redan idag i skolan. Skolan ligger organisatoriskt under Rålambshovsskolan tills den blir en fristående enhet hösttermin 2021.

I inventeringen för omställning från F-6 till F-9 är Eiraskolan identifierad som en möjlig skola att bygga ut för att inrätta F-9. Överlag i stadsdelsnämndsområdet finns mer kapacitet i årskurs 7-9 än i årskurs F-6. Det finns ett naturligt flöde för eleverna att gå till Rålambshovsskolan i årskurs 7 där de har hemkunskap och moderna språk i årskurs 6. Med

anledning av detta bör en omställning av Eiraskolan från F-6 till F-9 inte genomföras i dagsläget.

De kapacitetsökningar som sker år 2018-2021, främst på Konradsberg och i Rålambshovsskolan, kommer att ligga nära behovet av ökad kapacitet enligt elevantalsprognosen.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Eiraskolan	Förslagshandling	2020			Ombyggnation av kök och matsal i samband med SISAB:s underhållsarbete.
Klastorpsskolan	Genomförande	2019			Verksamhetsanpassningar av kökets flöden i samband med SISAB:s underhållsarbete i kök, matsal och omklädningsrum till idrott.
Konradsberg	Genomförande	2021		800	Ny grundskola som succesivt byggs upp både från verksamhets- och lokalperspektiv. På Campus Konradsberg finns flera fristående grundskolor samt en kommunal gymnasieskola.
Rålambhovsskolan	Utredning	Inte fastställt			Verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s underhållsarbete där tillskapande av fler utbildningsplatser möjliggörs när matsalen byggs ut. Planerad omställning från mottagningskök till tillagningskök.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 5 292 (+206)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 5 346 (+30)

Varav kommunal skola 3 896 (+29)

Varav fristående skola 1 449 (+1)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Planerat bostadsbyggande på Kungsholmen är koncentrerat till Hornsberg-Stadshagen samt till Lilla Essingen. Antal barn och unga förväntas öka i Stadshagen. I övrigt antas antal 6-15-åriga att vara på en stabil nivå på Kungsholmen.

Elevantalet förväntas vara på en jämn nivå under planeringsperioden. Störst ökning förväntas till årskurs 7-9. Det kommer finnas en viss lokalöverkapacitet för årskurs 7-9 i början av planeringsperioden som efterhand kommer fyllas upp av denna elevökning. Antal förskoleklass elever beräknas åter igen öka. Samtidigt förväntas antal elever i årskurs 4-6 minska lite från rekordåret 2021. Elevantalsökningen förväntas bli mest markant i Stadshagen. För att möta denna elevantalsökning byggs en ny F-6-skola i Stadshagen. Sedan tidigare finns Stadshagsskolan 7-9 tillhörande Kungsholmens grundskola. Det är viktigt att skolbyggnationen sker parallellt med bostadsbyggnationen då kringliggande skolor, Kristinbergsskolan och Kungsholmens grundskola, redan idag har ett ansträngt läge i de lägre årskurserna.

Planerat bostadsbyggande av 700 lägenheter på Stora Essingen ligger utanför befolkningsprognosen. Parallellt med osäkerheten kring bostadsbyggnationen på Stora Essingen är Essingeskolan i stort behov av underhåll och verksamhetsanpassningar. Utbildningsförvaltningen har beställt utredning av SISAB på utbyggnation av skolan till 2-3 paralleller i väntan på större kunskap om bostadsutbyggnaden.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 800-1 000 nya elevplatser, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning.

Planerad kapacitetsökning i Essingeskolan är relaterad till både att säkerställa årskurs F-6 i den trångbodda skolan samt att förbereda för det ökande behovet av elevplatser i Stora Essingen med nybyggnation som inte ännu är med i stadens befolkningsprognos.

Ett stort antal bostäder i Stadshagen färdigställs under denna period och oklarheter finns kring när inflyttning sker och i vilka åldrar barnen kommer att vara. Befolkningsprognosen antar cirka 200 barn i grundskoleåldern för nybyggnation kring Stadshagen år 2026. Det är centralt att bostadsbygget och skolbygget i Stadshagsklippan är synkroniserat. Byggandet av skolan är även beroende av att en ny fotbollsplan först har byggts i Fredhällsparken.

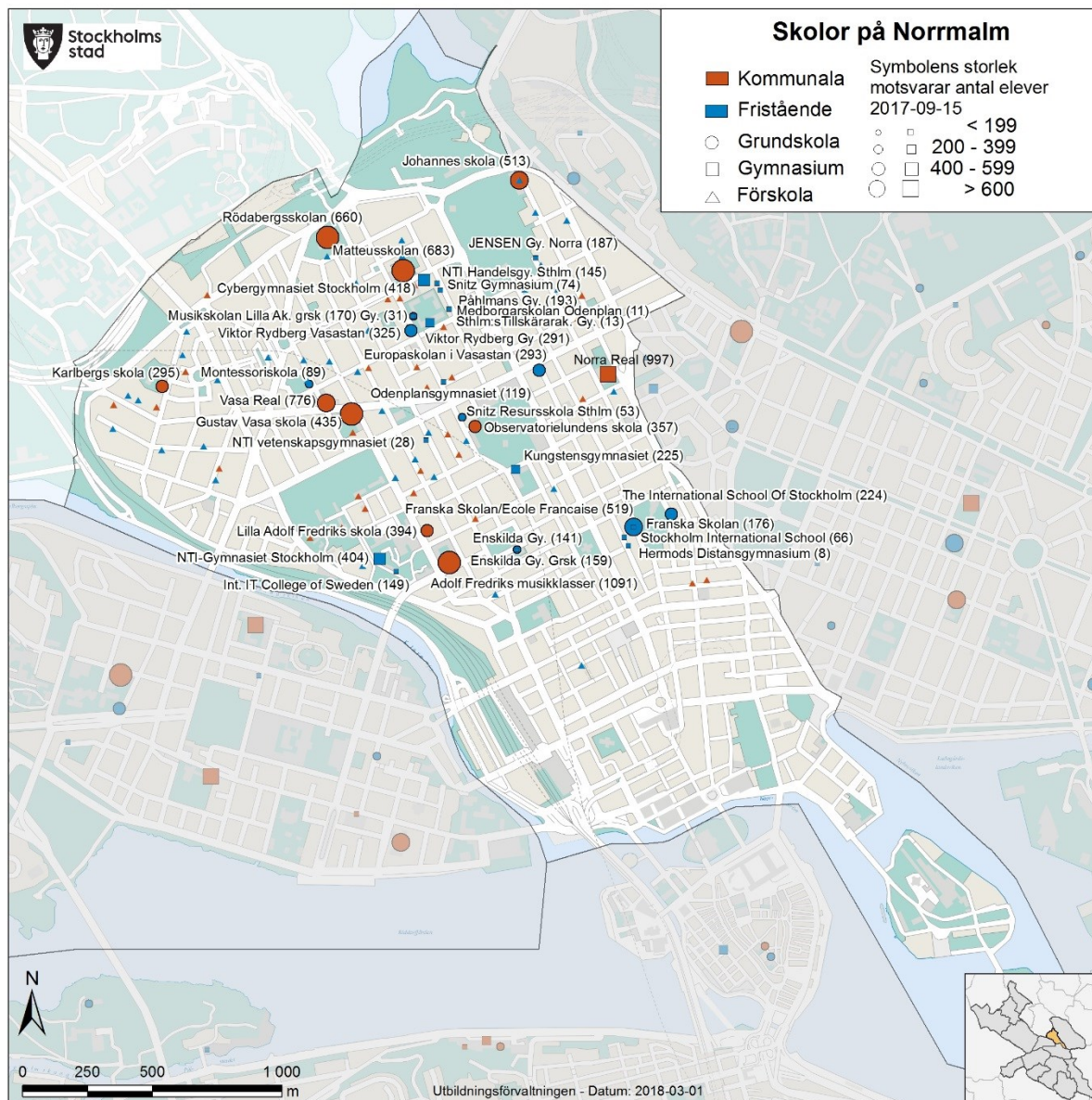
Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Essingeskolan	Utredning	Inte fastställt	336	420/630	Kapacitetsökande projekt i samband med SISAB:s underhållsarbete. Köksprojekt ingår.
Klastorpsskolan	Förstudie	Inte fastställt			Tillskapande av permanent kapacitet i samband med SISAB:s underhållsarbete.
Konradsberg	Förstudie	2024			Nya idrottshallar i anslutning till grund- och gymnasieskolorna vid Campus Konradsberg.
Kungsholmens grundskola (Stadshagsskolan)	Planering	Inte fastställt			Eventuella verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s underhållsarbete.
Stadshagsklippan	Förslagshandling	2023-2025	0	750	Ny grundskola som ingår i pågående planarbete för Stadshagen.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka med 450 på Kungsholmen mellan år 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet i Stadshagen som förväntas att pågå fram till 2030. För detta behov förväntas den nya skolan vid Stadshagsklippan täcka upp. Planeringen bygger på att inga nya bostäder byggs i Marieberg.

Norrmalm

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	5 172	Elevantal F-9 2017	7 036
Varav:			
går i skolan i SDO	4 099	i kommunal skola	5 204
går i skolan i ett annat SDO	1 073	i fristående skola	1 832

Av elever som bor på Norrmalm går 80 procent i skola i sitt stadsdelsnämndsområde varav tre av fyra väljer en kommunal skola. Störst utpendling sker till kommunala Engelbrektskolan på Östermalm, som tar in 300 elever från Norrmalm. Annars sker utpendling från Norrmalm i stort sett lika fördelat mellan de övriga delarna av innerstaden, både till kommunala och fristående skolor.

Inpendling till Norrmalm är omfattande. Det finns nästan 3 000 elever i Norrmalms skolor som inte bor i stadsdelsnämndsområdet. Detta betyder att över 40 procent av eleverna i skolorna på Norrmalm kommer från annat stadsdelsnämndsområde, främst från Östermalm.

Också flödena från Södermalm, Kungsholmen och från andra kommuner norr om Stockholm är stora.

Inpendling är stor både till de kommunala och fristående skolorna. Av de kommunala skolorna tar Adolf Fredriks musikklasser emot cirka 1 000 elever från andra stadsdelsnämndsområden. Rödabergsskolan och Vasa Real har specialklasser som tar in elever från hela staden. Johannes skola tar in en del elever från Östermalm enligt relativa närhetsprincipen. Alla åtta fristående skolor på Norrmalm tar in elever från hela staden.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 9 kommunala grundskoleenheter i Norrmalms stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 66 500 kvadratmeter. Tidsbegränsade paviljonger finns på tre skolor. Därutöver har delar av Observatorielundens skolas lokalbestånd tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 5 500 elevplatser i cirka 200 undervisningsgrupper. Eftersom det pågår ett stort antal byggprojekt på Norrmalms skolor har inga av dessa elevplatser fastställts i nya kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i förhållande till bedömd kapacitet i Norrmalms grundskolor är generellt hög, men något högre för årskurs F-3 än för årskurs 4-9.

Två skolor har för små matsalar och projekt pågår för att utöka matsalskapaciteten. Observatorielundens skola saknar idag idrott, men när Vasa Real byggs ut planeras idrottskapaciteten så att den även täcker Observatorielundens behov.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021 5 707 (+535)

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021	7 379	(+341)
Varav kommunal skola	5 559	(+368)
Varav fristående skola	1 820	(-27)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Norrmalms befolkningsökning i åldrarna 6-15 förväntas öka med samma tempo som i Stockholms stad i genomsnitt. Befolkningsökningen sker uteslutande i de norra delarna av Norrmalm och är till stora delar kopplade till den nybyggnation som sker i Hagastaden där det ska byggas 2 000 nya bostäder fram till 2021.

Prognostiserat elevantal beräknas öka litet långsammare och uteslutande i de kommunala skolorna. Det är framförallt i de högre årskurserna man kan märka av ökningen. Behovet av nya elevplatser är störst i Vasastaden. När det gäller fristående skolor kan vi se en liten minskning av Stockholmselever. Flera faktorer talar för att prognosen är underskattad och att efterfrågan blir avsevärt högre:

- Det finns många skolor med lägre årskurser (F-3, F-4 och F-6 skolor) och få skolor med högre årskurser (som tar emot nya klasser i mellan- och högstadiet), i kombination med ökande kullar underifrån. Stadsdelsnämndsområdets befolkning i grundskoleåldern består mer av elever i lägre än högre årskurser.
- Risk att inflyttningen i Hagastaden genererar ett större elevunderlag än vad prognosen visar, eftersom prognosen räknar med en relativt låg andel barn per inflyttningsklar bostad.

- Fler barn från andra stadsdelsnämndsområden och andra kommuner, speciellt från Solna, söker till de fristående skolorna på Norrmalm. En undanträngningseffekt uppstår så att färre Norrmalmselever antas till fristående skolor och därmed ökar trycket på de kommunala skolorna då elever som annars skulle valt fristående skolor inte längre ryms på dessa.

Situationen påverkas också av att flera planerade projekt försenats genom åren. Det rör sig om överklagade detaljplansändringar, bygglov som överklagats, och så vidare. Planerade kapaciteter har därför inte färdigställts såsom önskvärt. Förseningarna leder till behov av tidsbegränsade lokallösningar som på sikt måste ersättas. Dessutom finns flera planerade projekt med stor osäkerhet om genomförbarheten, till exempel där parkmark behöver tas i anspråk.

Därutöver kan byggandet av Gul tunnelbanelinje innebära evakuering av hela eller delar av Gustav Vasa skola, Karlbergsskolan och Vasa Real på grund av buller. Information avseende omfattning och tidsperspektiv väntas senare under våren 2018. Landstinget ansvarar för evakueringskostnaderna.

Efterfrågan på skolplatser bedöms sammanfattningsvis bli avsevärt större än elevprognos 2017 visar, samtidigt som de kommunala skolorna bedöms ha högt kapacitetsnyttjande. Under planeringsperioden kommer situationen inom Norrmalms stadsdelsnämndsområde därför att vara kritisk och ytterligare tidsbegränsade kapaciteter behövs. Kapacitetsökningen år 2018-2021 är 1 000 nya permanenta elevplatser och 1 030 tillfälliga elevplatser.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Adolf Fredriks Musikklasser	Förstudie	2018			På sikt behöver kökets flöden förbättras. Under 2018 genomförs en förstudie av möjliga åtgärder.
Johannes skola	Genomförande	Prel. 2020	447	588	SISAB underhåll ventilation. Justering flöden i kök. Utökad kapacitet matsal.
Lilla Adolf Fredriks skola	Genomförande	2018	336	392	Verksamhetsanpassning från F-5 till F-6.
Lilla Adolf Fredriks skola	Utredning	2021			Utredning behov åtgärda köket inkl flöden under 2018.
Matteus skola	Förslags-handling	Prel. 2020	781	868	SISAB underhåll kök. Utbyggnad av matsal. Evakueringslösning behövs.
Observatorielundens skola	Genomförande	2018	364	544	Inhyrning och lokalanpassning för årskurs 7-9.
Observatorielundens skola	Planering	2020			Ansökan ändra detaljplan till skolverksamhet.
Rödabergsskolan	Genomförande	2021	724	1 010	Utbyggnad. Fullstor idrottshall. Evakuering.
Tidsbegränsade lokaler, Etapp 1	Utredning	2018	0	70	Tidsbegränsade lokaler till hösten 2018. Inhyrning förskolelokal i Hagastaden under 1 läsår. Parallellt utreds paviljong Sveaplan.
Tidsbegränsade lokaler, Etapp 2	Förstudie	2019	0	< 300	Tidsbegränsade skollokaler 10 klasser. Paviljong vid f.d. Sveaplans gymnasium eller extern inhyrning på annat sätt. Olika alt. utreds parallellt.
Tidsbegränsade lokaler, Etapp 3	Planering	2020	0	< 390	Tidsbegränsade skollokaler, ytterligare 13 klasser.
Tidsbegränsade lokaler, Etapp 4	Planering	2021	0	< 90	Tidsbegränsade skollokaler, ytterligare 3 klasser.
Vasa Real	Genomförande	2021	887	1 316	Utbyggnad. Risk: överklagad trädfällning.

Prognosperiod 2022-2026**Befolkningsprognos 6-15 år**

2026 och förändring 2022-2026 5 673 (-34)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 7 308 (-71)

Varav kommunal skola 5 512 (-47)

Varav fristående skola 1 796 (-24)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Norrmalms befolkning i åldrarna 6-15 förväntas att ligga stabilt under prognosperioden. Bostadsbyggnation i Hagastaden fortsätter fram till 2025 när hela området förväntas att vara färdigställt. Detta gör att antal barn och unga beräknas öka speciellt i de norra delarna av Norrmalm. Samtidigt förväntas antal barn och unga i de centrala delarna av Norrmalm minska lite.

Tillsammans med Hässelby-Vällingby är Norrmalm de enda stadsdelsnämndsområdena som prognostiseras ha minskande elevantal under prognosperioden. Detta genereras av minskande kullar i årskurs 4-6 samt av mindre antal Stockholmselever i de fristående skolorna. Samtidigt finns det behov av nya elevplatser i de lägre årskurserna i Hagastaden.

Förvaltningens bedömning är att behovet kommer bli minst det dubbla mot vad prognosen visar, samtidigt som tidsbegränsade kapaciteter behöver ersättas med permanent kapacitet. Antal barn och unga i grundskoleåldern börjar öka under prognosperioden, men då tidplanerna inte möjliggör färdigställande av nya utökade kapaciteter i tid, kommer merparten av de permanenta utökningarna senare.

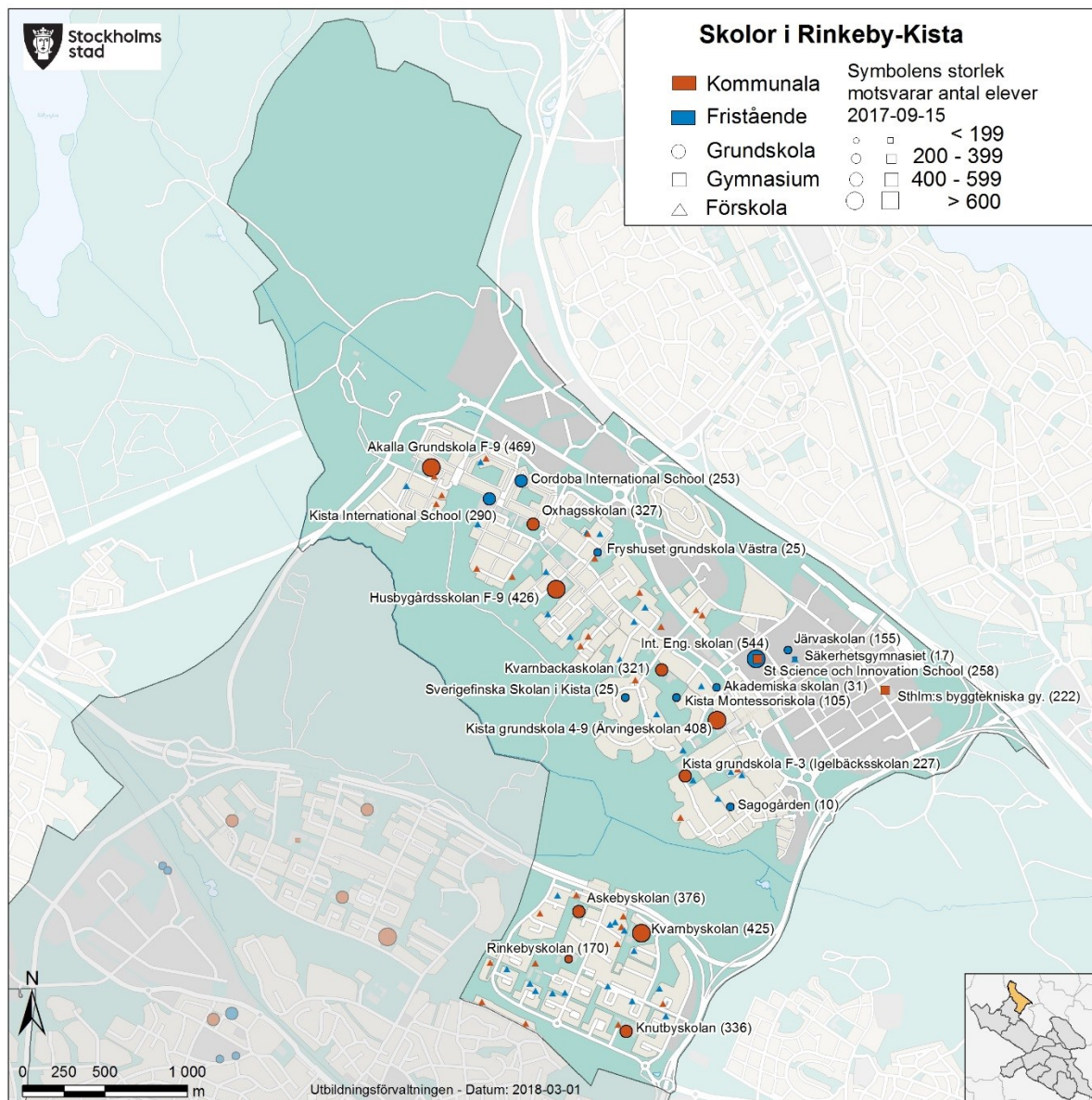
Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Gustav Vasa skola	Förslags-handling	Tidigast 2023	476	588	Utbyggnad för F-6. Tillagningskök. Delvis evakuering. Risk: bygglov.
Hagastaden	Förstudie	2025	0	630	Ny skola 7-9, 630 elever. Gymnasium cirka 600 elever. Samverkan IdrF om fullstor idrottshall och bollplan, samt med SDF om förskola..
Karlberg skola – kv Vasen	Planering	2026	Cirka 300 (varav 112 i paviljonger)	630	Ersättningslokaler med kapacitetsökning. Skolgård i park, mark måste förhandlas med andra förvaltningar och beslutas på central nivå i staden.
Matteus skola	Utredning	2023	-	-	Ny ventilation och fler WC:s. Helevakuering krävs.
Sveaplan	Utredning	2023	0	720	Ny skola F-6. Risk: ligger i nationalstadsparken.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka på Norrmalm med 450 mellan år 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggnandet i Hagastaden. Pågående och planerad ny-, om- och tillbyggnation på Norrmalm 2018-2026 bedöms att vara tillräcklig för att täcka in behovet i stadsdelsnämndsområdet fram till år 2040.

Rinkeby-Kista

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	5 984	Elevantal F-9 2017	4 923
Varav:			
går i skolan i SDO	4 204	i kommunal skola	3 483
går i skolan i ett annat SDO	1 780	i fristående skola	1 440

Rinkeby-Kista har stadens tredje lägsta andel elever som går i skola i sitt stadsdelsnämndsområde och näst lägst andel av barn och unga som går i kommunala skolor. Framförallt elever i årskurs 7-9 väljer en skola i annat SDO. Omfattande utpendling sker till andra SDO, men även till andra kommuner och då framförallt Sollentuna. Utpendling till de kommunala skolorna sker mest till Spånga-Tensta och Kungsholmen. Speciellt Kungsholmens grundskola tar in elever i åk 7-9 från SDO. Av de fristående skolorna pendlar flest elever till Al Azharskolan i Hässelby-Vällingby samt till fristående skolorna i Spånga-Tensta.

Av elever som går i en kommunal grundskola i Rinkeby-Kista bor 93 procent i stadsdelsnämndsområdet. Rinkeby-Kista har den näst minsta inpendling i staden och då är det framförallt elever från Spånga-Tensta som lockas av de fristående skolorna i Kista.

Det finns nio fristående grundskolor i Rinkeby-Kista. Kista Montessoriskolan tar in elever enbart lokalt, de andra både lokalt och från Spånga-Tensta.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 9 kommunala grundskoleenheter i Rinkeby-Kista stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 66 500 kvadratmeter varav inga är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 4 700 elevplatser i cirka 190 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 3 300 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i Rinkeby-Kistas grundskolor är relativt låg relaterat till bedömd kapacitet och stadsdelsnämndsområdet sticker ut i jämförelse med övriga staden. Nyttjandegraden är särskilt låg i årskurs 7-9, medan den är betydligt mer normal i årskurs F-3.

I stadsdelsnämndsområdet finns en stor andel skolor med högt socioekonomiskt index. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i dessa skolors lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Denna reella kapacitet ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom dessa verksamheter ofta arbetar med mindre gruppstorlekar. Samtidigt har dessa skolor ofta ett lägre söktryck, och tappar dessutom elever till fristående skolor och andra stadsdelar. Detta är sannolikt förklaringen till stadsdelsnämndsområdets låga kapacitetsutnyttjande.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021	6 723	(+739)
-------------------------------	-------	--------

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021	5 299	(+364)
Varav kommunal skola	3 696	(+214)
Varav fristående skola	1 602	(+149)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Jämfört med det existerande bostadsbeståndet är den förväntade ökningen av antal bostäder i Rinkeby-Kista den största i Stockholms stad. Tyngdpunkten av nybyggnation kommer att vara i norra Kista, i Kista Äng och Kista Gård. Den förväntade ökningen av antal barn och unga i grundskoleåldern är olika beroende på område. Kista Gård utmärker sig med att vara ett av stadens snabbast växande delområde, med en ökning på nästan 400 barn fram till år 2021. Antalet barn ökar också i andra delar av Kista, men även i Kvarnby. I områdena kring Husby däremot bedöms antalet 6-15-åringar minska fram till och med 2021.

Ökningen i elevantalet för Rinkeby-Kista följer staden i övrigt. Elevantalsökningen förväntas till viss del vara koncentrerad kring årskurserna 4-9. Geografiskt är det framförallt i Kista vi ser denna ökning. I de övriga delarna av SDO är elevantalen mer stabila i sina nivåer under denna prognosperiod. I Kista kan ökningen ses både i kommunal och fristående skola. Det är dock svårt att förutse hur de fristående skolornas elevantal kommer att utveckla sig på sikt på grund av att några av dessa är nyetablerade.

Utredning pågår vad gäller flytt av Akalla grundskolas grundsärskoleelever (i Sveaborg) till Rinkebyskolan. Detta kommer i så fall kräva anpassning av lokaler i Rinkebyskolan. Detta kommer i så fall ske under denna prognosperiod.

Under 2018 sker start av SISAB:s idéävling där syftet är att samla in idéer kring vilken roll skolans rum kan spela för en hållbar utveckling av stadsdelsnämndsområdet Rinkeby. Målsättningen är att inspirera till diskussioner om vilken roll skolan och dess närmiljö kan spela för att påverka utvecklingen i en stadsdel, diskussioner som kan leda till konkreta utvecklingsprojekt i Rinkeby.

Tre köksprojekt kommer att genomföras i samma område och kan skapa logistiska uppmaningar om planerad ordningsföljd inte kan upprätthållas.

Inga kapacitetsökande projekt planeras bli färdigställda under planeringsperioden (2018-2021) trots befolkningsökning. Det finns visst kapacitetsöverskott i området som bör kunna tillgodose det initiala behovet. Bostadsbyggandet på Kista äng kommer att ske etappvis med studentbostäder i första etappen. Följande etapper kommer att färdigställas i nästa planeringsperiod, då skolan på Kista äng planeras stå färdig. Bostadsbyggandet och inflyttning på Kista äng bör ändå följas upp för att säkerställa områdets elevplatser vid behov, exempelvis med tillfällig kapacitet innan den nya Kista Äng-skolan blir färdig år 2022.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Husbygdsskolan	Utredning	Inte fastställt			Ombyggnation av tak och eventuellt ventilation, enligt SISAB:s underhållsplan
Kista grundskola F-3	Utredning	2020			SISAB genomför renovering i kök 2018. UtbF planerar att starta upp ett köksprojekt i samband med detta. Köket är på UtbF prioriterade lista. Utreda möjlighet till omställning från mottagningskök till tillagningskök
Kista grundskola 4-9	Utredning	Inte fastställt			Utredning av kökets skick är genomförd, med rekommendationer att åtgärda brister.
Kvarnbackaskolan	Förslags-handling	2019			Omställning från mottagningskök till tillagningskök, samt anpassning av matsal. Köket var med på UtbF prioriteringslista
Oxhagsskolan	Utredning	2020			Ombyggnation av tak och eventuellt åtgärder i ventilation. Enligt SISAB:s underhållsplan
Rinkebyskolan	Utredning	Inte fastställt			Utredning pågår för att se över möjligheter till att ta emot grundsärskoleelever från Sveaborg (Akalla grundskola)
Akalla grundskola F-9	Utredning	2019			SISAB åtgärdar ventilationsbrister

Planering 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 7 254 (+532)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 5 512 (+213)
 Varav kommunal skola 3 883 (+187)
 Varav fristående skola 1 629 (+26)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Kista fortsätter med stor kraft. Jämfört med planeringsperioden 2018-2021 kommer nybyggnation nu att ta fart även vid Gamla IBM:s kvarter (kv. Odde) i nordvästra Kista där 2 000 bostäder kommer att byggas fram till år 2026. Ökningen i antal

barn och unga i grundskoleåldern förväntas att vara den tredje största i Stockholms stad. Kraftig ökning förväntas i Kista Gård och Kista Äng medan en minskning förväntas i Husby och Rinkeby.

Elevantalsökningen är kraftig i förskoleklass och i årskurs 1-3. Samtidigt förväntas elevantalet i de högre årskurserna hålla sig på stabil nivå.

Tunnelbanans blå linje ska förlängas från Akalla till Barkarby station. Starten för detta projekt planeras till 2018 och väntas pågå i 6 år. Detta projekt kan komma att påverka främst Akalla grundskola F-9 genom det buller som arbetet kommer generera. Landstinget ansvar för eventuell evakuering.

För att möta behoven som kommer uppstå under denna period i framförallt kvarteret Odde, Kista Äng och Kista Gård uppförs en ny skola i Kista Äng med färdigställande 2022 och en ny planerad skola på Dalhagens bollplan med planerat färdigställande år 2025.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 1 640 nya elevplatserna, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Det finns dock en stor osäkerhet mot prognossiffrorna för befolknings- och elevantalsutvecklingen under denna prognosperiod. Vi kan förmoda att det är en underskattning i elevantalen. I forumet för SAMS fanns en samstämmighet i att antalet nya bostäder som ligger till grund prognosberäkningarna är underskattade. Därför ser det ut som att det planeras för ett kapacitetsöverskott, men i själva verket tas höjd för felberäkning i prognossiffrorna (se även nästa prognosperiod 2027-2040). Det är trots allt viktigt att följa upp bostadsbyggandet så att planerade skolors färdigställande synkroniseras med ökning av barn och unga i grundskoleåldern.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Kista Äng	Förstudie	2022		740	Möta upp behovet i området som uppstår på grund av nya bostäder
Ny skola på Dalhagens BP	Förstudie	2025		900	Möta upp behovet i området som uppstår på grund av nya bostäder

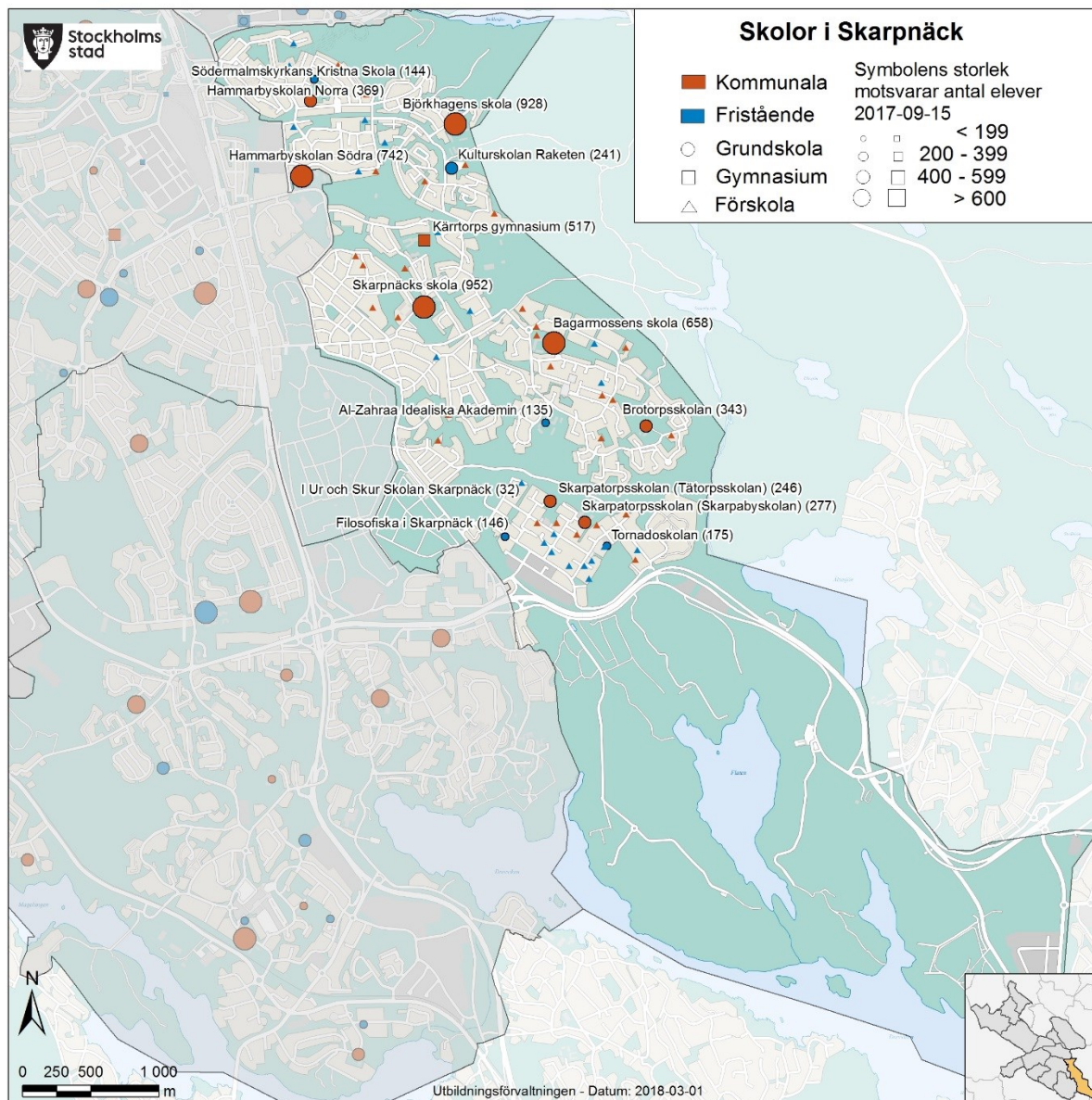
Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka i Rinkeby-Kista med 600 mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom Kista Äng och kv. Odde. Enligt befolknings- och elevantalsprognosen behövs inga nya skolor utöver de som redan är planerade. Det finns dock viss osäkerhet i prognosen.

- Denna prognos tar inte i beaktning de potentiella planerna för bostadsbyggande av 2 000-3 000 bostäder i Akallaområdet och således finns de inte heller med i elevantalsprognosen. Om dessa planer blir verklighet kommer behov att uppstå i Akalla.
- Exploateringskontoret har lyft att ytterligare bostadsbyggnation i Kista kan bli aktuell, vilket skulle påverka behovet av skolplatser.

En ny skola planeras i samband exploatering av Spångadalen, se kapitel Spånga-Tensta stadsdelsnämndsområde.

Skarpnäck

Nuläge**Befolkningsantal 6-15 år 2017**

5 248

Elevantal F-9 2017

5 394

Varav:

går i skolan i SDO

4 204

i kommunal skola

4 515

går i skolan i ett annat SDO

1 044

i fristående skola

879

Av elever som bor i Skarpnäck går 80 procent i skola i sitt SDO. Det går 150 fler elever i stadsdelsnämndsområdets skolor än det bor där. Exkluderas Hammarbyskolan, som tar in över 400 elever, eller 40 procent av skolans elevantal, från Enskede-Årsta-Vantör, blir utpendlingen större än inpendlingen. Störst utpendling sker till Södermalm, cirka en tredjedel. Utpendlingen är stor också till fristående skolor i Enskede-Årsta-Vantör och Farsta där speciellt Internationella Engelska skolan lockar elever.

Inpendling sker – utöver eleverna från Hammarbyskolan - främst från Enskede-Årsta-Vantör och från Farsta. Det finns sex fristående grundskolor i Skarpnäck, varav fyra framförallt tar in elever lokalt och två från hela staden.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns fem kommunala grundskoleenheter i Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 69 000 kvadratmeter varav cirka 1 200 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 5 100 elevplatser i cirka 190 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 4 100 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Skarpnäcks grundskolor är hög i årskurs F-3, men lägre i årskurs 4-9.

I stadsdelsnämndsområdet finns skolor med högt socioekonomiskt index. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i skolornas lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Den fulla kapaciteten ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar.

I stadsdelsnämndsområdet finns inga särskilt tydliga flaskhalsar, utan kapaciteten begränsas av olika faktorer på olika skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	5 526	(+278)	2021 och förändring 2018-2021	5 542	(+134)
			Varav kommunal skola	4 693	(+178)
			Varav fristående skola	849	(-44)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Skarpnäck är det lägsta i antal i Stockholms stad fram till år 2021. Detta gör att även Skarpnäcks befolkning i åldrarna 6-15 förväntas ha en lägre tillväxttakt än stadens genomsnitt under kommande år. Initialt är det Hammarbyhöjden och Bagarmossen som har en tydlig ökning av barn och unga.

Elevantalet i Skarpnäck förväntas vara stabilt de kommande åren. Den förväntade ökningen i elevantal är den näst minsta i staden. Elevantalet förväntas även minska litet i de lägre årskurserna de närmaste åren. Det som påverkar elevökningen nedåt är att det går att se en liten minskning av elevantal i de fristående skolorna. Elevantalet i de kommunala skolorna däremot förväntas att öka.

Inga förändringar i lokalbeståndet planeras att färdigställa 2018-2021.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2026 och förändring 2022-2026	5 742	(+216)	2026 och förändring 2022-2026	5 578	(+36)
			Varav kommunal skola	4 786	(+93)
			Varav fristående skola	792	(-58)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Skarpnäck fortsätter i begränsad omfattning fram till år 2026. Mot slutet av prognosperioden och strax därefter kommer antalet bostäder att öka när program för både Hammarbyhöjden-Björkhagen (2 700 bostäder) och Bagarmossen-Skarpnäck (3 500 bostäder) startar. Bostadsbyggandet inom Bagarmossen-Skarpnäck kommer att börja vid Bergholmsbacken samt längs Gamla Tyresövägen. Skarpnäcks befolkning i åldrarna 6-15 förväntas ha samma tillväxttakt som stadens genomsnitt under prognosperioden. Antal barn och unga kommer att öka mest i Hammarbyhöjden och Bagarmossen. Enschedalen förväntas möta en minskning av antalet barn och unga under prognosperioden.

Elevantalet i Skarpnäck förväntas att vara stabilt under prognosperioden. Jämfört med prognosperioden 2018-2021 förväntas antal elever i de lägre årskurserna öka medan antal elever i årskurs 4-6 förväntas minska litet. Det som drar ned elevökningen är att antal elever i de fristående skolorna förväntas att minska litet. Elevantalet i de kommunala skolorna förväntas däremot att öka.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till 1 852 nya elevplatserna. Under prognosperioden planeras en ny skola vid Bergholmsbacken, (år 2025-2027, 1 200 platser) och kapacitetsökningar på befintliga skolor. Detta är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning men behovet av elevplatser bedöms att tillgodoses under prognosperioden och direkt efter.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

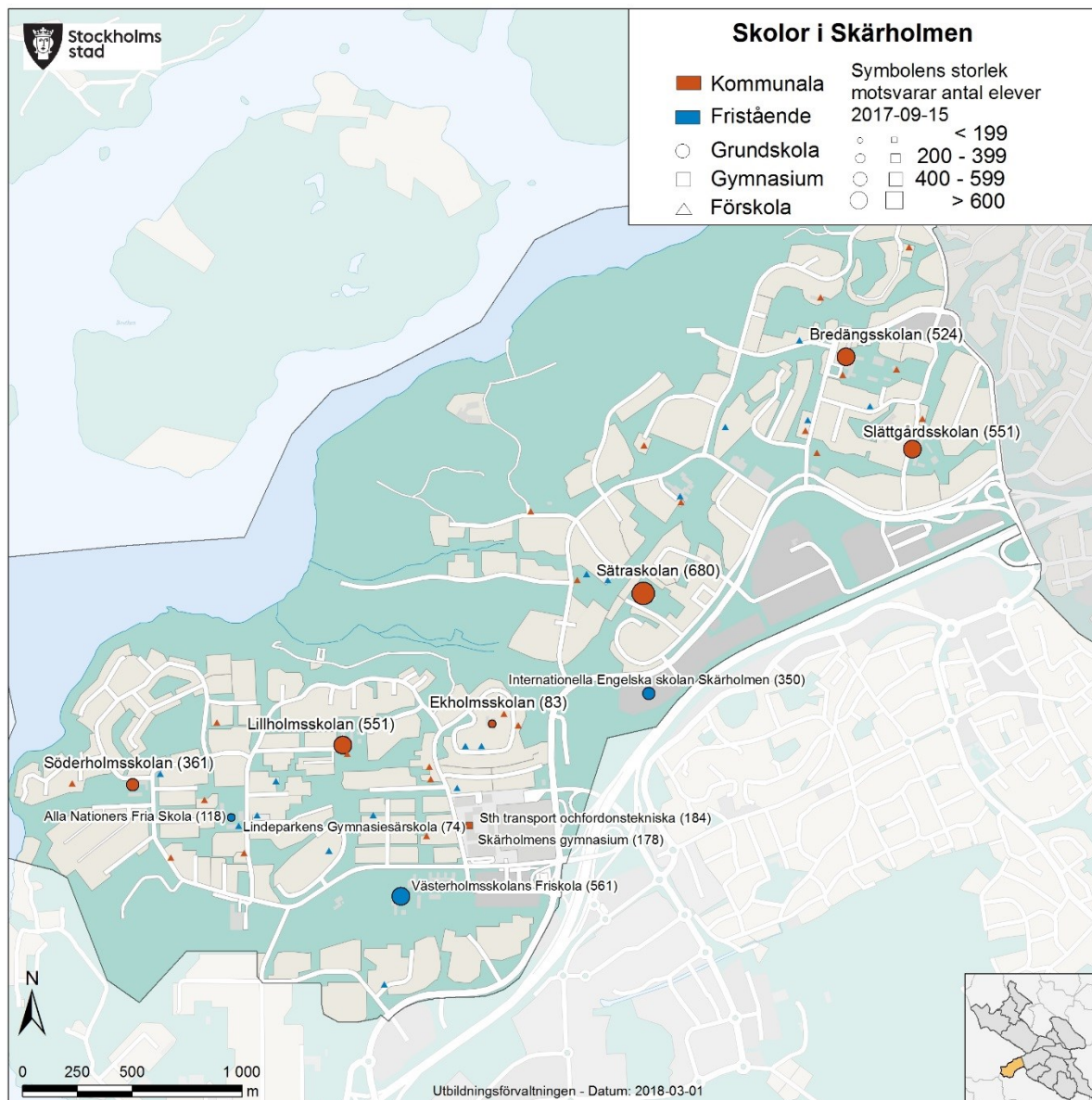
Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bergholmsbackens skola	Förstudie	2025-2026		1 200	Ny skola
Björkhagens skola	Utredning				Köskapacitetsökning
Brotorp	Utredning	2022	364	664	Kapacitetsökning
Hammarbyskolan Södra	Utredning	2024	1 004	1 204	Kapacitetsökning
Skarpnäcks skola	Utredning	2025	948	1 100	Ventilationsarbete, om- till- och nybyggnation, eventuellt stambyte m.m.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka i Skarpnäck med 1 500 mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom program för Hammarbyhöjden-Björkhagen (2 700 bostäder) och Bagarmossen-Skarpnäck (3 500 bostäder) som i stort sätt förväntas efter 2026. Till program för Hammarbyhöjden-Björkhagen hör tre stora utbyggnadsetapper, Sjöstadshöjden, Nytorps gärde och Hammarbyskogen.

En ny skola planeras (Hammarbysskogen, år 2027-2030, 1 200 platser) vid gränsen till Hammarby Sjöstad och Hammarbyhöjden. Tillsammans med Bergholmsbackens skola tillgodoses det växande behovet av elevplatser som uppstår under perioden. Hammarbysskogen kommer även att kunna avlasta Hammarby Sjöstad och övriga Södermalm.

Skärholmen

Nuläge**Befolkningsantal 6-15 år 2017**

4 620

Elevantal F-9 2017**3 779**

Varav:

går i skolan i SDO

3 428

i kommunal skola

2 750

går i skolan i ett annat SDO

1 192

i fristående skola

1 029

Av barn och unga som bor i Skärholmen går 74 procent i skola i Skärholmen. Skärholmens elever väljer fristående skolor i stor omfattning - en av tre elever boende i Skärholmen går i en fristående skola.

Varannan elev som pendlar ut från Skärholmen går i skola i Hägersten-Liljeholmen, där både kommunala och fristående skolor lockar elever. Utpendling sker även till Södermalm och Älvsjö. Inpendlingen till Skärholmen är den lägsta i staden och är jämnt fördelat mellan stadsdelsnämndsområden och kommuner.

Över 90 procent av elever som går i en kommunal grundskola i Skärholmen bor i Skärholmen. Det finns tre fristående grundskolor som alla tar en stor del av sina elever lokalt.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns fem kommunala grundskolor i Skärholmens stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 43 100 kvadratmeter varav cirka 3 300 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 3 300 elevplatser i cirka 135 undervisningsgrupper. Av dessa har samtliga elevplatser fastställts i nya kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden i Skärholmens grundskolor är högre i årskurs F-3 än i årskurs 4-9.

Samtliga skolor i stadsdelsnämndsområdet har ett högt socioekonomiskt index. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i skolornas lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Den fulla kapaciteten ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar.

I stadsdelsnämndsområdet finns inga särskilt tydliga flaskhalsar, utan kapaciteten begränsas av olika faktorer på olika skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021 4 828 (+208)

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021 4 029 (+266)

Varav kommunal skola 2 903 (+160)

Varav fristående skola 1 126 (+106)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Under de senaste åren har det byggts få bostäder i Skärholmen och planerat bostadsbyggande är också det tredje lägsta i antal fram till år 2021. Detta gör att även Skärholmens befolkning i åldrarna 6-15 år förväntas ha en lägre tillväxttakt än stadens genomsnitt under kommande år. De områden som ökar mest är Vårberg och norra Sättra. Antal barn och unga förväntas minska i centrala Skärholmen.

Skärholmen har stadens lägsta antal elever både år 2017 och 2021. Elevantalsökningen förväntas vara något större än befolkningsökningen. Ökningen beräknas ske mest i årskurs 7-9, en ökning med 200 elever. I de lägre årskurserna förväntas elevantalet vara stabilt.

Planeringen fram till år 2021 avser framförallt om- och tillbyggnader för att avveckla paviljonger och externa lokaler i området. Områdets höga socioekonomiska index påverkar behovet av yta per elev samt antal elever per klass vilket medför att det reella elevantalet efter om- eller utbyggnader kan vara lägre än vad som är tekniskt möjligt i skolbyggnaderna, se även kapitel 3 om kapacitet.

SISAB utför underhållsarbeten och viss evakuering är nödvändig för Lillholmsskolan, Slättgårdsskolan och Sätterskolan.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 beräknas till 470 nya elevplatserna, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning men med anledning av högt socioekonomiskt index samt avveckling av tillfälliga lokaler bedöms planeringen motsvara behovet.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Lillholmsskolan	Genomförande	2018			SISAB underhåll i hus B. Skolan är delvis evakuerad till Österholm.
Lillholmsskolan	Förslags-handling	2021	600	990	Om- och tillbyggnation för att avveckla paviljonger och externa lokaler samt tillskapa platser i grundsärskola.
Slättgårdsskolan	Förslags-handling	2021	520	600	Om- och tillbyggnation för att avveckla paviljonger och externa lokaler.
Sätraskolan	Planering	2020			SISAB ventilation i hus A och M samt underhåll hus M. Viss evakuering nödvändig.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 5 120 (+292)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 4 226 (+198)

Varav kommunal skola 3 016 (+113)

Varav fristående skola 1 211 (+85)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

I stadens utbyggnadsstrategi pekas Skärholmen ut som ett av tre fokusområden med stor bostadspotential och inom projektet Fokus Skärholmen finns ambitionen att bygga över 4 000 bostäder inom stadsdelsnämndsområdet. Bostadsbyggandet inom detta program förväntas starta under prognosperioden.

Befolknings- och elevantalsökningen i Skärholmen fortsätter på låg nivå även under 2022-2026. Bostadsbyggandet kommer med tiden att öka antal barn och unga i de lägre årskurserna till att börja med. På sikt prognostiseras en generell ökning i antal barn och unga i alla delområden i stadsdelsnämndsområdet. Prognoserna utgår ifrån att en stor andel av eleverna väljer fristående skolor.

För att säkerställa att elevplatser finns för de boende i området även på längre sikt pågår utredning och ny detaljplan för att bygga ut Söderholmsskolan samt för att avveckla skolans paviljonger och externa lokaler. Skolan kommer att vara omställningsbar så att både verksamhet i F-6 och F-9 är möjlig.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 kommer eventuellt att överstiga behovet enligt elevantalsprognos. Planeringen förutsätter minskad utpendling från stadsdelsnämndsområdet.

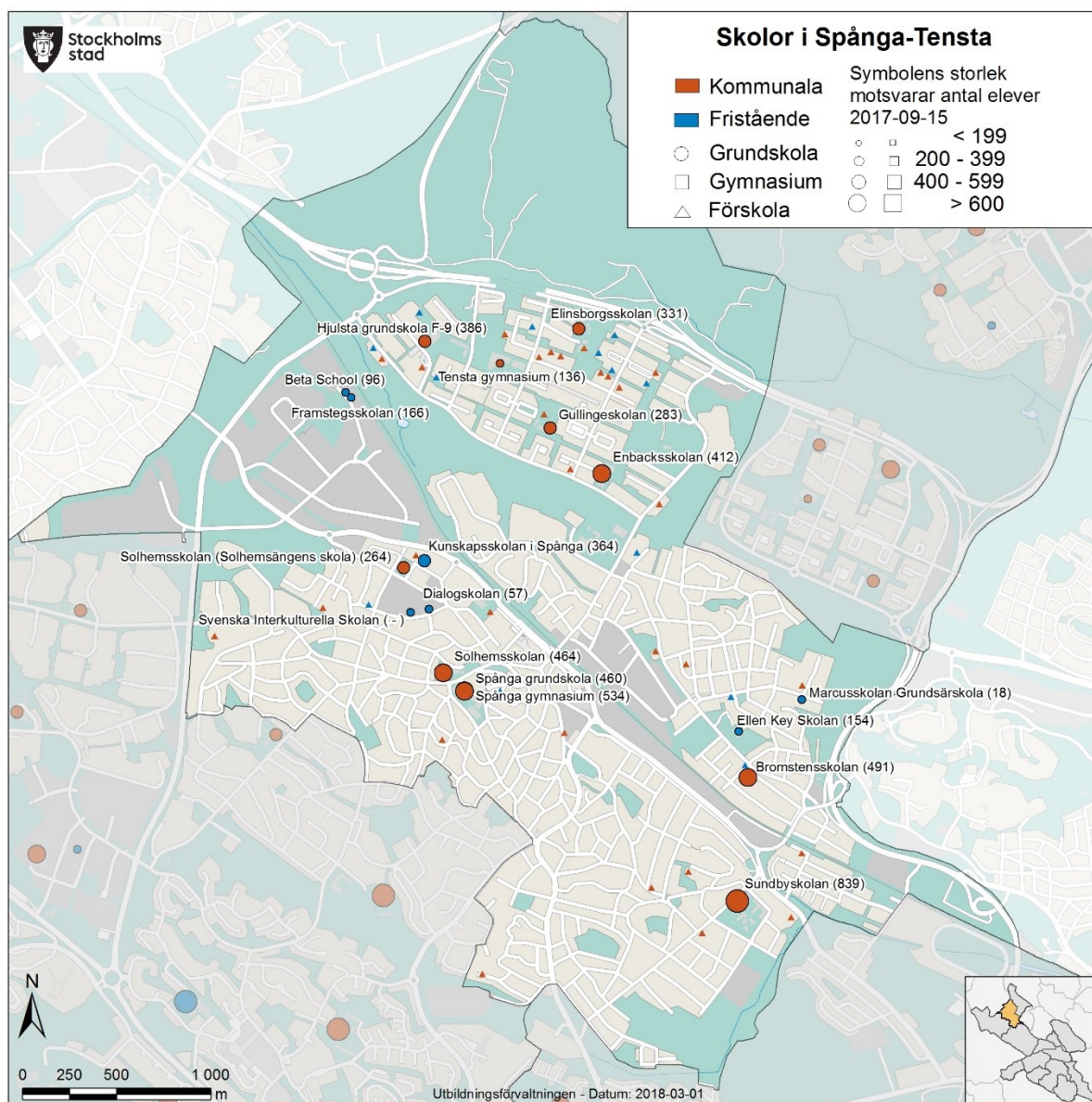
Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bredängsskolan	Planering	Inte fastställt			Prioriterat köksprojekt.
Sätraskolan	Planering	2026			Om- eller utbyggnad för att avveckla paviljong.
Söderholmsskolan	Utredning	2024	504	840	Ny detaljplan. Om- och tillbyggnation för att avveckla paviljonger och externa lokaler.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleålder förväntas att öka i Skärholmen med 1 100 mellan åren 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet inom Fokus Skärholmen med ambitionen att bygga över 4 000 nya bostäder i Vårberg, Skärholmen, Sätra och Bredäng. Tre skolor planeras inom programmet, Mälaräng (cirka år 2027, 900 platser), Tankebyggarorden där tillfälliga bostäder avvecklas årsskiftet 2024/25 (cirka år 2027, 900 platser), och Vårbergsvägen (cirka år 2030, 900 platser). Slutlig tidplan och storlek på skolorna är beroende av tidplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande, vilket fortsatt är osäkert.

Spånga-Tensta

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	5 649	Elevantal F-9 2017	4 966
Varav:			
går i skolan i SDO	3 963	i kommunal skola	3 930
går i skolan i ett annat SDO	1 786	i fristående skola	1 036

Spånga-Tensta har stadens lägsta andel av elever som går i skola i sitt SDO. Elever boende i Spånga-Tensta väljer en kommunal skola i sitt SDO i mindre omfattning än i staden i genomsnitt och endast en tredjedel av eleverna som går i fristående skola väljer en skola i Spånga-Tensta.

Den största utpendlingen sker till fristående skolor i Bromma och Rinkeby-Kista. En del av elever boende i Solhem och Sundby väljer den kommunala Nälstaskolan eller Vinsta grundskola Östra i Hässelby-Vällingby. Inpendling sker främst av elever som tidigare gått i

fristående skolor i Hässelby-Vällingby och Rinkeby-Kista. Dessutom tar de kommunala skolorna Sundbyskolan och Spånga grundskola cirka 20 procent från Bromma respektive Hässelby-Vällingby.

Det finns sex fristående grundskolor i Spånga-Tensta. Över hälften av eleverna i dessa kommer från andra stadsdelsnämndsområden och ingen av skolorna har ett tydligt lokalt intag. Bygglov är utmaning för en del av de fristående skolorna i Spånga-Tensta. 200 elever blev av med sin skola när Skolinspektionen stängde Interkulturella skolan i Solhem före jul 2017, när den fristående skolan hade misslyckats med att hitta nya lokaler för sin verksamhet i tid till att det existerande kontraktet löpte ut. Två av de kvarstående sex fristående skolorna i SDO har tidsbegränsade bygglov. En av dem kommer möjligtvis att flytta till Järfälla.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns åtta kommunala grundskolor i stadsdelsnämndsområdet. Totalt omfattar dessa cirka 57 900 kvadratmeter.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 4 600 elevplatser i cirka 180 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 2 100 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser.

I stadsdelsnämndsområdet finns en viss andel skolor med högt socioekonomiskt index, särskilt i Tensta. Detta innebär att den reella kapacitet som finns i dessa skolors lokaler inte alltid utnyttjas fullt ut. Den fulla kapaciteten ingår då inte i kapacitetsöverenskommelsen eftersom skolor med högt socioekonomiskt index ofta arbetar med mindre gruppstorlekar och därmed har en lägre kapacitetsöverenskommelse.

Idrottslokaler är en kapacitetsbegränsande faktor i flera av stadsdelsnämndsområdets skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021 5 673 (+24)

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021 5 063 (+82)

Varav kommunal skola 3 909 (-38)

Varav fristående skola 1 154 (+120)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Spånga-Tensta är under de närmaste åren koncentrerat till Sundsby och kvarteren Ferdinand. En stor del av dessa bostäder kommer dock att vara studentbostäder.

Befolkningsprognosen för Spånga-Tensta visar ett stabilt antal barn och unga i grundskoleåldern under planeringsperioden – dock med något år med minskat antal barn och unga. Förändringen i antalet är dock kraftigt varierande. I de sydvästra delarna av stadsdelsnämndsområdet och stora delar av Tensta syns denna minskning, men i Bromsten och Sundby däremot, ett ökande elevantal.

Elevantalet förväntas öka marginellt under närmaste åren. Detta beror främst på en beräknad ökning av antalet elever i de högre årskurserna. Speciellt Sundbyskolan förväntas öka sitt

elevantal i årskurs 7-9, delvis med elever boende i Mariehäll. Dock beräknas antalet i de lägre årskurserna minska litet under de närmaste åren. Ett antal fristående skolor i SDO förväntas öka sitt elevantal.

Inga kapacitetsökande projekt planeras vara färdigställda 2018-2021.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bromstensskolan	Förstudie	2020			Ventilationsombyggnad. Eventuell evakuering.
Gullingskolan	Förslagshandling	2019			Ventilationsåtgärd.

Planering 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 5 940 (+267)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 5 297 (+234)

Varav kommunal skola 4 090 (+181)

Varav fristående skola 1 208 (+54)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

I motsats till nuvarande period förväntas bostadsbyggandet i Spånga-Tensta öka kraftigt under 2022-2026. Jämfört med det existerande bostadsbeståndet är den förväntade ökningen av antal bostäder i Spånga-Tensta den största i Stockholms stad. Bostadsbyggnationen är mest omfattande i den planerade Bromstensstaden med 1 600 nya bostäder och i Spångadalen med cirka 1 000 nya bostäder.

Detta märks i befolknings- och elevprognosen. Förändringen i antal är dock kraftigt varierande mellan områdena. Bromstensstaden kommer att vara en av stadens största platser för ökning under kommande år, med cirka 450 barn och unga. Samtidigt förväntas antalet minska i de sydvästra delarna av stadsdelsnämndsområdet och stora delar av Tensta.

Elevantalet i Spånga-Tensta förväntas vara stabilt fram till år 2023 och därefter börja öka och då framförallt med elever i förskoleklass och årskurs 1-3 som beräknas ha en betydande ökning i staden.

Kapacitetsökningen år 2022-2026 beräknas till cirka 2 300 nya elevplatser, vilket är mer än prognostiserad befolkningsökning och elevantalsökning. Behov av nya elevplatser är mest relaterat till ett stort antal bostäder i Bromstensstaden och Spångadalen som planeras att färdigställas under denna period och oklarheter finns kring när inflyttning sker och vilka åldrar barnen kommer vara. Befolkningsprognosen antar cirka 450 barn i grundskoleåldern för nybyggnation kring Bromstensstaden år 2026. Det är centralt att bostadsbygget och skolbygget i området är synkroniserat. Troligtvis kommer en av skolorna att komma efter 2026.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

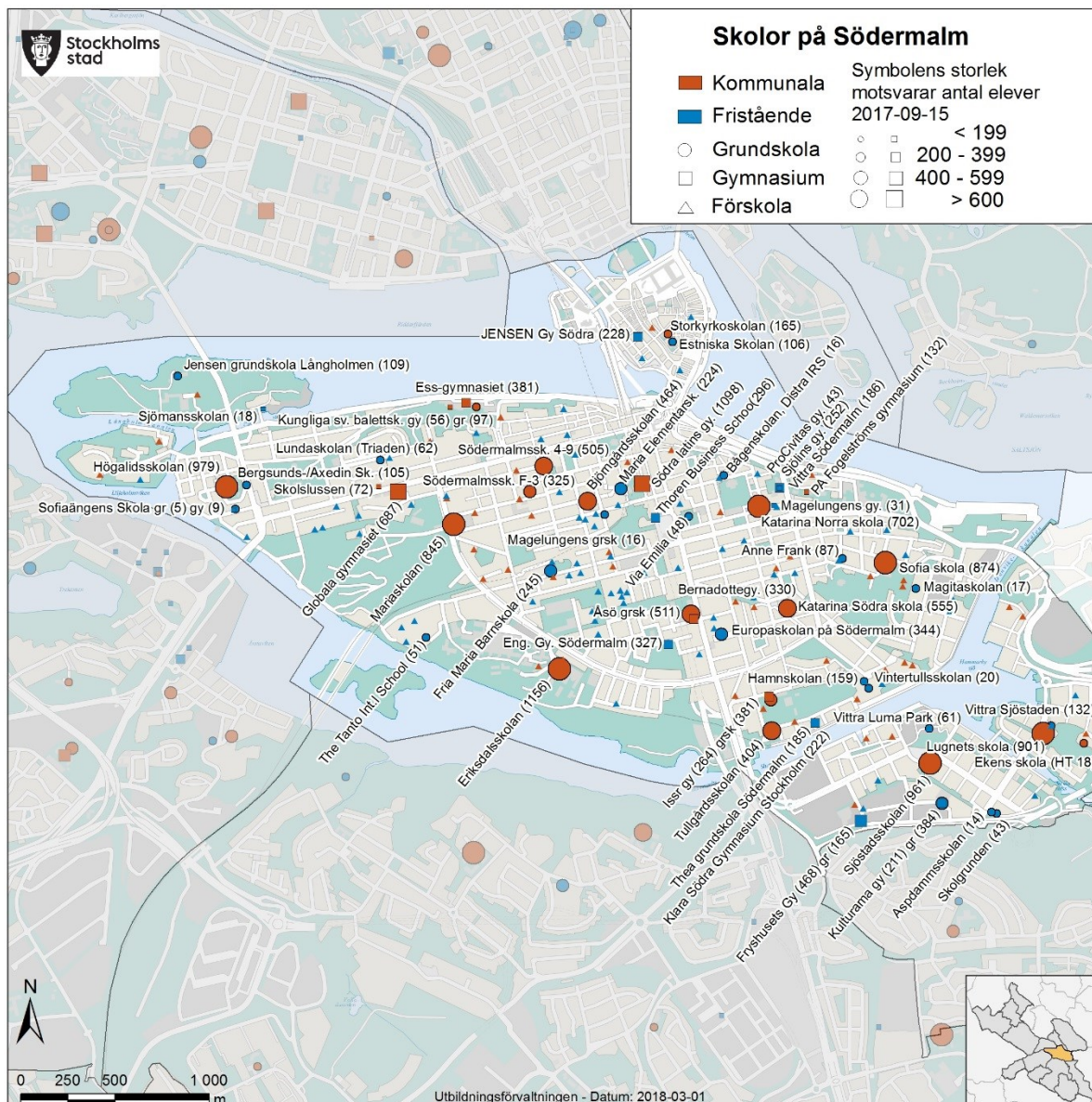
Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet	Kapacitet vid	

			2018	färdigställande	
Bromstensstaden	Utredning	2025		900	Ny skola på grund av nybyggnationsområde
Elinsborgsskolan	Utredning	2022			Ventilationsombyggnad. Evakuering
Solhemsskolan	Utredning	2022	500	650	Om- och tillbyggnad inkl. kök. Eventuell evakuering.
Spångadalen	Utredning	2025		900	Ny skola på grund av nybyggnationsområde
Sundbyskolan	Förslagshandling	2022	860	1200	Tillbyggnad – öka kapacitet. Eventuell evakuering.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka med 500 i Spånga-Tensta mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till bostadsbyggandet i Bromstensstaden, som förväntas att ha sin största påverkan på ökningen av barn och unga i grundskoleåldern först efter år 2026, samt i Spångadalen. Troligtvis kommer en av de planerade skolorna att komma efter 2026.

Södermalm

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	10 692	Elevantal F-9 2017	12 605
Varav:			
går i skolan i SDO	9 386	i kommunal skola	9 824
går i skolan i ett annat SDO	1 306	i fristående skola	2 770

Södermalm har stadens högsta elevantal och näst högsta andel elever som går i skola i sitt SDO. Södermalms elever väljer nästan uteslutande en kommunal skola i SDO och två av tre elever som går i fristående skola väljer en skola på Södermalm. Annars är det fristående skolor på Östermalm, Norrmalm och Hägersten-Liljeholmen som lockar elever.

Inpendlingen till Södermalm är stadens största i antal. Inpendlingen sker främst från de södra stadsdelsnämndsområdena och är riktad både till de kommunala och fristående skolorna. Det är framförallt de högre årskurserna som lockar inpendlande elever. Av de kommunala

skolorna är det Eriksdalsskolan som har flest inpendlande elever i antal, över 500, och nästan 70 procent av skolans årskurs 7-9 elever kommer från andra SDO.

Det finns 24 fristående grundskolor på Södermalm. Hälften av skolorna har en språklig eller pedagogisk inriktning eller är grundsär- eller resursskolor. Det finns nästan lika många inpendlande elever som boende på Södermalm i de fristående skolorna. Bergsundsskolan, Fria Maria Barnskolan och Hamnskolan är de fristående skolor som i stort sett bara har tagit in elever från Södermalm.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns 14 kommunala grundskolor i Södermalms stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 132 700 kvadratmeter varav cirka 5 300 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 10 300 elevplatser i cirka 360 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 5 800 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Södermalms grundskolor är generellt hög, särskilt i årskurs F-3.

I stadsdelsnämndsområdet finns en större brist på idrottslokaler, vilket begränsar den totala lokalkapaciteten. Ett antal skolor har också en ansträngd situation i matsalen.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	11 499	(+807)	2021 och förändring 2018-2021	12 760	(+134)
			Varav kommunal skola	9 824	(-14)
			Varav fristående skola	2 935	(+147)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Nästan alla förväntade bostadsbyggnationer på Södermalm är placerade i Hammarby sjöstad. Den förväntade ökningen av Södermalms befolkning i åldrarna 6-15 är litet långsammare än i staden i övrigt och koncentrerad till Hammarby sjöstad och Bergsundsområdet.

Elevantalet på Södermalm förväntas vara stabilt de kommande åren, dock med en liten ökning i de fristående skolorna. Antal förskoleklasser samt elever i årskurs 1-3 förväntas minska fram till år 2021 och då framförallt i Hammarby sjöstad och dess närhet. Däremot förväntas antal elever i årskurs 4-6 öka med 300 elever. Och för elever i årskurs 7-9 kan man se en liten ökning.

I inventeringen för omställning från F-6 till F-9 är Katarina Södra identifierad som en möjlig skola att bygga ut för att inrätta F-9. Generellt finns på Södermalm en överkapacitet i de högre årskurserna och ett högt kapacitetsutnyttjande i de yngre åren. För tillfället föreslås därför ingen omställning till F-9.

Till höstterminen 2018 etableras en ny skolenhet i Hammarby Sjöstad med tillfälligt bygglov som möjliggör 450 elevplatser. Den tillfälliga Ekens skola kommer att lösa Hammarby Sjöstads ökande behov av högstadieplatser till dess att en ny, permanent skola är färdigbyggd.

Den fristående grundskolan Vittra Sjöstaden kommer att avsluta sin grundskoleverksamhet. Det kommunala platsbehovet i Hammarby sjöstad kan därför komma att öka utöver prognosen.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 om 450 nya elevplatserna kommer att motsvara behovet i Hammarby sjöstad förutsatt att Lugnets externa lokaler ersätts med en permanent lösning, vilket förväntas ske genom Vittra Sjöstadens lokaler.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Ekens skola	Genomförande	2018		450	Paviljong med tillfälligt bygglov i Hammarby Sjöstad
Lugnets skola	Planering	2019			Lugnets externa lokaler ersätts med permanenta lokaler
Högalidsskolan	Utredning	2020	1 004	1 034	Tillbyggnad av 30 CSI-platser
Storkyrkoskolan	Utredning	2021			Ventilationsarbete. Beräknad genomförandetid 2019 – årsskiftet 2020/2021

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 11 118 (-382)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 12 817 (+57)

Varav kommunal skola 9 760 (-65)

Varav fristående skola 3 057 (+122)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet kommer att flyttas från Hammarby sjöstad till kvarteret Persikan på sydöstra Södermalm och Söderstaden i Skanstull. Bostadsbyggandet är lågt i andel sett till Södermalms bostadsbestånd. Förväntat generationsskifte gör att antal barn och unga som bor på Södermalm prognostiseras minska även om viss ökning förväntas i Södra Sofia och i Bergsundsområdet.

Antal elever i förskoleklass beräknas minska fram till år 2021 och därefter hålla sig stabilt, vilket gör att antalet elever i årskurs 1-6 kommer se en minskning under prognosperioden. Däremot, precis som för staden i övrigt, förväntas elevantalet i årskurs 7-9 öka. De fristående skolornas elevantal förväntas generellt öka något.

Tullgårdsskolans planerade kapacitetsökning bedöms vara tillräcklig för att tillgodose det lokala behovet som uppstår under perioden och även del av senare behov (se planering 2027-2040).

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Eriksdalsskolan	Utredning	2022			Utredning för tillbyggnad av matsal
Sjöstadsskolan	Planering	2025			Sjöstadsskolans externa lokaler ersätts med permanenta lösningar.
Tullgårdsskolan	Utredning	2024	364	1200	Kapacitetsökning för upp till 1200 elever

Planering 2027-2040

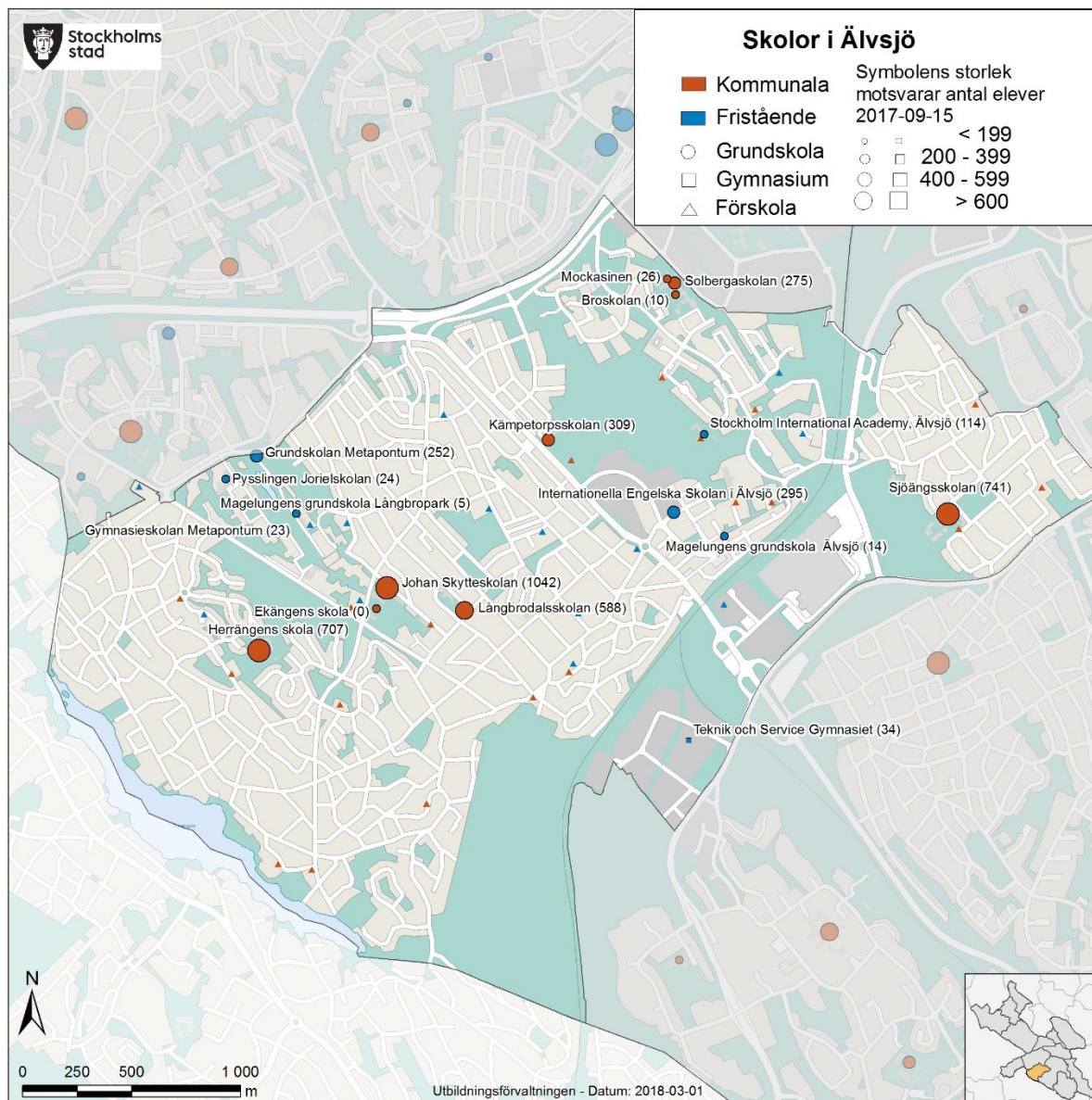
Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka på Södermalm med 1 100 mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till det förväntade bostadsbyggandet i Söderstaden, Södra Skanstull samt i Danvikslösen, Nordöstra Hammarby Sjöstad.

Inom perioden planeras en ny skola i Henriksdalshamnen (år 2031, 900 platser) som ska ersätta paviljongen Eken (år 2018, 450 platser) innan det tidsbegränsade bygglovet går ut.

Kapacitetsökningen för Tullgårdsskolan och den planerade skolan i Henriksdalshamnen bedöms tillgodose behovet som uppstår under perioden. En ny skola (Hammarbyskogen, år 2027-2030, 1 200 platser) som planeras vid gränsen till Hammarby Sjöstad och Hammarbyhöjden inom Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde, kommer även att avlasta Södermalm.

Södermalms stadsdelsnämndsområde står på sikt inför svårigheter att finna ny mark eller lokaler för skolutbyggnad. Inpendlingen från andra stadsdelar kommer därför på sikt att behöva minska. Viss minskning förväntas även ske när nya skolor byggs i söderort.

Älvsjö

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	4 262	Elevantal F-9 2017	4 410
Varav:			
går i skolan i SDO	3 350	i kommunal skola	3 698
går i skolan i ett annat SDO	912	i fristående skola	712

Av barn och unga som bor i Älvsjö går 79 procent i skola i sitt SDO. Älvsjöelever väljer nästan uteslutande en kommunal skola i Älvsjö, men de som väljer en fristående skola väljer oftast en fristående skola i ett annat SDO. Utpendlingen från Älvsjö är den näst lägsta i staden och sker i stort sett till Hägersten-Liljeholmen och då speciellt till de fristående skolorna. Inpendling till Älvsjö har störst omfattning från Enskede-Årsta-Vantör, både till fristående skolor och till kommunala Sjöängsskolan som får ett stort elevtillskott från Östberga.

Det finns sex fristående grundskolor i Älvsjö varav tre är små grundsärskolor. Den fristående grundskolan Metapontum tar hälften av sina elever lokalt, de övriga tar sina elever från annat SDO.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns sex kommunala grundskoleenheter i Älvsjö stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 50 300 kvadratmeter varav cirka 5 800 kvadratmeter är lokaler med tidsbegränsat bygglov.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 4 200 elevplatser i cirka 150 undervisningsgrupper. Av dessa har cirka 1 900 elevplatser fastställts i kapacitetsöverenskommelser, medan övriga är preliminära bedömningar eller äldre kapacitetsöverenskommelser. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet i Älvsjös skolor är relativt hög i årskurs F-3 och 7-9, men något lägre i årskurs 4-6.

Matsalen är en kapacitetsbegränsande faktor för flera av stadsdelsnämndsområdets skolor.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år			Elevantalsprognos F-9		
2021 och förändring 2018-2021	4 756	(+494)	2021 och förändring 2018-2021	4 854	(+499)
			Varav kommunal skola	3 938	(+272)
			Varav fristående skola	916	(+227)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Älvsjös stadsdelsnämndsområde har det minsta bostadsbeståndet i Stockholms stad. Den planerade bostadsbyggnationen under de närmaste åren gör att Älvsjös bostadsbestånd ökar relativt sett mest i staden. Bostadsbyggandet är starkt koncentrerat till Solberga och då speciellt kring Älvsjö centrum.

Älvsjö har det lägsta antalet barn och unga i Stockholms stad och förväntas att vara det minsta stadsdelsnämndsområdet även år 2021. Fram till 2021 kommer Älvsjö att ha en snabb befolkningsökning. Antal barn förväntas öka mest i Solberga och Älvsjö centrum. I det nybyggda Älvsjöstaden, vid gamla Kabelverket, i nära anslutning till Älvsjö centrum förväntas det att bo 360 fler barn och unga 2021 än i dag.

Elevantalet i Älvsjö förväntas öka kraftigt de kommande åren. En stor del av ökningen bedöms ske i de högre årskurserna. Antal elever i årskurs 4-6 förväntas öka med en fjärdedel från dagens nivå fram till 2021 och även ökningen i årskurs 7-9 är snabbare än i staden i genomsnitt. Samtidigt förväntas antal elever i årskurs F-3 hålla sig på oförändrad nivå. De fristående skolorna har en liknande elevantalsförändring.

För att möta det ökade elevantalet som en följd av bostadsbyggnation i Älvsjöstaden kommer Kämpetorpsskolans utbyggnation stå klar år 2020. Skolan förväntas då avlasta både Sjöängsskolan årskurs 7-9 och Solbergaskolan i årskurs F-6 samt i viss mån även Johan Skytteskolan i årskurserna 7-9. Då starten av byggnationen försenades på grund av överklagande av bygglov kommer skolorna i både norra och södra Älvsjö att ha ett ansträngt läge fram till

färdigställandet. Detta bör följas upp noga och vid behov kan tillfälliga åtgärder komma att behövas.

Kapacitetsökningen år 2018-2022 beräknas till 934 nya elevplatser. En viss del av elevplatserna avser tillskapande av permanent kapacitet där skolorna redan idag har ett större elevantal än kapacitet. Kapacitetsökningen under perioden är större än elevantalsökningen vilket gör att det initialt kommer att finnas ett överskott i kapacitet. Ett genomgångsboende med 100 lägenheter för familjer planeras i Örby och kan ha viss påverkan. Överkapaciteten kommer dock att försvinna efter år 2022.

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Johan Skytteskolan/ Ekängen	Genomförande	2019	980	1 210	Behov av fler permanenta utbildningsplatser.
Johan Skytteskolan	Genomförande	2020			I projekt för Långbrodalskolan och Johan Skytteskolan har det konstaterats att behov av idrott i närområdet behövs. Idrottssal byggs intill Johan Skytteskolan.
Kämpetorpsskolan	Genomförande	2020	376	1 080	Behov av fler utbildningsplatser med verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s ventilationsarbete. 3 par F-6 och 5 par 7-9.
Sjöängsskolan	Förslagshandling	2018			Tillskapande av ytterligare två omklädningsrum i anslutning till idrottssalen för att underlätta schemaläggning och i viss mån kapacitetsöka skolan.
Sjöängsskolan	Förslagshandling	2019			Verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s underhållsarbete av hus C, kök och matsal.

Prognosperiod 2022-2026

Befolkningsprognos 6-15 år

2026 och förändring 2022-2026 4 624 (-132)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 4 980 (+126)

Varav kommunal skola 3 972 (+34)

Varav fristående skola 1 009 (+92)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Bostadsbyggandet i Älvsjö är begränsat och relaterat till den sista etappen i Älvsjöstaden. Lågt bostadsbyggande tillsammans med ett förväntat generationsskifte i södra Älvsjö skapar en minskning av antal barn och unga som bor i Älvsjö. Man ser dock stora skillnader inom Älvsjö med en minskning i Herrängen och Långbro och en förväntad ökning i Älvsjöstaden.

Sammantaget ser man en stabilisering av elevantalet i hela Älvsjö, där antalet balanseras av en minskning i södra delen och en ökning i de norra delarna av Älvsjö. Detta kommer dock inte helt att lösa antalet elevplatser inom stadsdelsnämndsområdet då avståndet mellan hem och skola begränsar eleverna till exempelvis Sjöängsskolan och Solbergaskolan. Elevantalsprognosen från 2017 visar att ett underskott på elevplatser i F-klass kommer att uppstå i norra Älvsjö redan 2023. Inom SAMS har en fastighet pekats ut som möjlig ny skola. I väntan på att skolan blir klar kan tillfälliga lösningar komma att behövas.

I samband med att elevantalet ökar i F-klass i norra Älvsjö kan detta komma att påverka närliggande skolor, främst Östbergaskolan, i Enskede-Årsta-Vantör då Sjöängsskolan i dagsläget tar in ett större antal elever från stadsdelsnämndsområdet.

I södra Älvsjö har man från och med 2014 hanterat en prognostiserad tillfällig elevantalets-ökning genom tillfällig kapacitet vid Herrängens skola. I samband med att elevantalet förväntas minska i södra Älvsjö kommer denna tillfälliga kapacitet att avvecklas.

Inget projekt med permanent kapacitetsökning är i dagsläget planerad år 2022-2026. Tillfällig kapacitet kan behövas för att säkerställa intaget mot slutet av prognosperioden.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

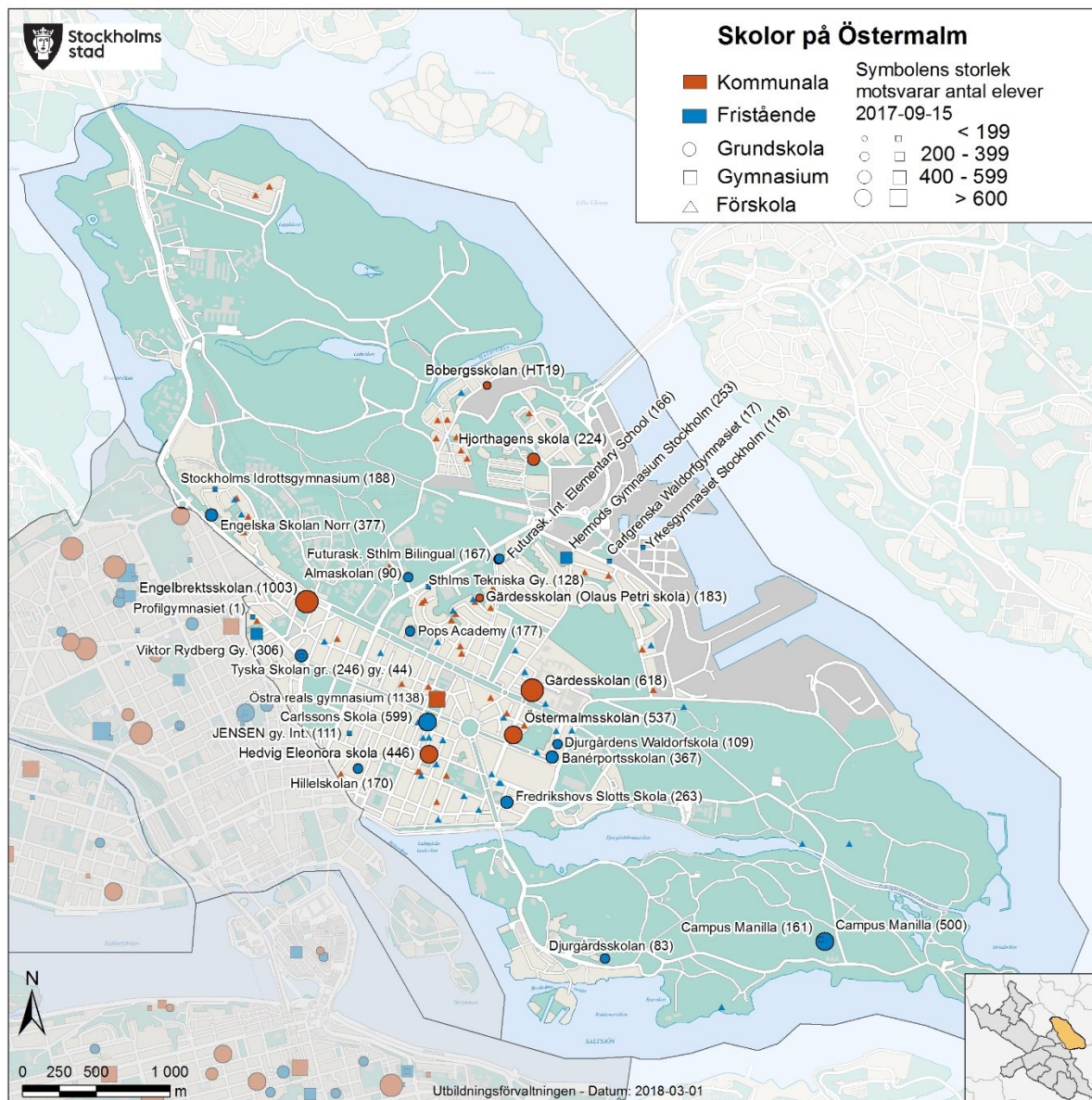
Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Herrängens skola	Planering	Inte fastställt	784	588	Avveckling av paviljonger som tillfälligt hanterat en ökning i elevantalet i södra Älvsjö.
Långbrodalsskolan	Utredning	Inte fastställt			Verksamhetsanpassningar i samband med SISAB:s underhållsarbete i kök och matsal.
Norra Älvsjö	Planering	Inte fastställt			Eventuella tillfälliga lösningar för att möta upp ett ökat elevantal i F-klass.
Solbergskolan	Planering	Inte fastställt			Delar av Solbergskolan, inklusive kök och matsal, är i stort underhållsbehov. I samband med detta kommer man se över vilka verksamhetsanpassningar som behövs. Projektet planeras dra igång när Kämpetorpsskolans elever, som är evakuerade till Solbergskolan, flyttar tillbaka till Kämpetorpsskolan 2020.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka i Älvsjö med 2 100 mellan åren 2027-2040. Ökningen är relaterad till program för Älvsjö Örby som innehåller 7 000–10 000 bostäder samt till pågående bostadsbyggandet i Älvsjöstaden.

- Älvsjöstaden: Utöver pågående tillbyggnation av Kämpetorpsskolan planeras en ny skola i Norra Älvsjö (cirka år 2028)
- Program för Älvsjö Örby: Fyra skolor planeras inom programmet. Slutlig tidplan och storlek på skolorna är beroende av tidplanen och omfattningen av områdenas bostadsbyggande

Östermalm

Nuläge

Befolkningsantal 6-15 år 2017	5 464	Elevantal F-9 2017	6 346
Varav:			
går i skolan i SDO	4 453	i kommunal skola	3 011
går i skolan i ett annat SDO	1 011	i fristående skola	3 312

Östermalm har en hög andel elever som går i skola i sitt stadsdelsnämndsområde. Andelen av dessa som väljer fristående skola är 50 procent. Störst utpendling sker till Norrmalm och då både till de kommunala och fristående skolorna, och särskilt Johannes skola som ligger geografiskt nära Östermalms stadsdelsnämndsområde. Inpendling sker främst från Norrmalm, med 35 procent. Engelbrektskolan på Östermalm tar in speciellt många barn och unga från Norrmalm. I övrigt pendlar många elever in från Södermalm till de fristående skolorna.

Östermalm är det enda stadsdelsnämndsområdet i staden med fler elever i fristående än kommunala skolor. Det finns 13 fristående skolor på Östermalm. Hälften av skolorna har en

språklig eller pedagogisk inriktning. Skolor med ett tydligt lokalt intag är Banérportsskolan, Campus Manilla, Carlssons Skola, Djurgårdsskolan och Fredrikshovs Slotts Skola.

Kapacitetsbeskrivning

Det finns fem kommunala grundskolor i Östermalms stadsdelsnämndsområde. Totalt omfattar dessa cirka 44 900 kvadratmeter. På Hjorthagens skola finns två paviljonger.

De kommunala grundskolornas kapacitet i stadsdelsnämndsområdet bedöms till cirka 3 600 elevplatser i cirka 130 undervisningsgrupper. Av dessa har samtliga elevplatser fastställts i nya kapacitetsöverenskommelser, bortsett från paviljongerna vid Hjorthagen skola som tillkommit senare. Nyttjandegraden relaterat till bedömd kapacitet är god och relativt jämnt fördelad över årskurserna.

Idrottslokaler och matsal är vanliga kapacitetsbegränsande faktorer i stadsdelsnämndsområdet.

2018 och planeringsperiod 2019-2021

Befolkningsprognos 6-15 år

2021 och förändring 2018-2021	6 326	(+862)
-------------------------------	-------	--------

Elevantalsprognos F-9

2021 och förändring 2018-2021	7 127	(+753)
Varav kommunal skola	3 538	(+531)
Varav fristående skola	3 565	(+224)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Östermalm kommer att ha stadens största ökning av antalet bostäder fram till år 2021. Det är Norra Djurgårdsstaden samt studentbostäder på Lappkärrsberget och Albano som står för den absolut största delen av ökningen. Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas öka snabbt och speciellt i Norra Djurgårdsstaden, som är ett av Stockholms tyngsta tillväxtområden och får en ökning med över 400 barn fram till 2021.

Elevantalsökningen på Östermalm är den tredje kraftigaste i staden fram till 2021. Ökningen är märkbar i alla årskurser, men med tonvikt på förskoleklasser, som de närmaste åren kommer att skapa ett ökat skolplatsbehov för speciellt de kommunala skolorna under hela prognosperioden.

Under planeringsperioden kompletteras stadsdelsnämndsområdets kapacitet med den nya Bobergsskolan vilket i stort sett täcker behovet. Bobergsskolan byggs som en F-6-skola med fyra paralleller förberedd för tre paralleller F-9. Omställning bedöms inte vara aktuell under planeringsperioden då årskurs 7-9 erbjuds på Engelbrekt- och Gärdesskolan.

Kapacitetsökningen år 2018-2021 om 956 nya elevplatserna överstiger det prognostiserade behovet, men bedöms inom några år motsvara det faktiska behovet då en relativt hög andel av boende i Hjorthagen kan förväntas gå i kommunal grundskola

Förändringar i lokalbeståndet 2018-2021

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Bobergsskolan	Genomförande	2019	0	900	Ny skola i Hjorthagen.
Hedvig Eleonora skola	Förslagshandling	2020	468	524	Ventilationsombyggnad. Nybyggnad kök/matsal och 2 helgrupprum. Evakuering till andra skolor.
Östermalmsskolan	Utredning	2019			SISAB ytskiktsrenovering kök. Innebär evakueringsbehov.

Prognosperiod 2022-2026**Befolkningsprognos 6-15 år**

2026 och förändring 2022-2026 6 852 (+526)

Elevantalsprognos F-9

2026 och förändring 2022-2026 7 594 (+467)

Varav kommunal skola 3 857 (+320)

Varav fristående skola 3 704 (+139)

Se text nedan för bedömningar utöver stadens prognos samt planerad kapacitetsökning

Östermalm fortsätter att bebyggas i hög takt där stadsutvecklingsområde Norra Djurgårdsstaden står för det största antalet inflyttningar, framförallt delområdena Ropsten och Södra Värtan. Även bostadsbyggandet i delområde Loudden förväntas att starta. Ökningen av antal barn och unga i grundskoleåldern är tydligt koncentrerad till Norra Djurgårdsstaden. I övrigt förväntas antal barn och unga inom stadsdelsnämndsområdet hålla sig på stabil nivå.

Elevantalsökningen på Östermalm är den tredje kraftigaste i staden fram till 2026. Ökningen är generell över årskurserna. Behovet av nya elevplatser är störst i stadsutvecklingsområde Norra Djurgårdsstaden, samt i elevprognosområdena närmast Gärdet, och då framförallt i de kommunala skolorna.

Merparten av bostäderna i Södra Värtan och Valparaiso samt delar av Louddenområdet finns inte med i underlaget till den tioåriga befolknings- och elevprognosen utan ligger inom ramen för 2040-prognosen, men färdigställs från 2023 och framåt. Bedömningen är att cirka 40 procent av bostäderna i 2040-prognosens underlag kan bli färdigställda under perioden 2023-2026. Efterfrågan bedöms därför komma tidigare än vad elevprognoserna visar. Om färdigställandet av bostäder skjuts bortåt i tiden, senareläggs även skolbehovet.

De lösningar som utreds kommer inte att vara möjliga att färdigställa förrän tidigast 2024. Eventuellt behövs tillfällig kapacitet vid Gärdesskolan fram till att ny permanent skola står klar.

Förändringar i lokalbeståndet 2022-2026

Skola	Skede	Planerat färdigställande	Kapacitetsförändring		Projekt/Varför?
			Kapacitet 2018	Kapacitet vid färdigställande	
Gärdesskolan	Planering	2023	1 115	1 385	Volymstudie för ev. möjlig paviljong görs 2021.
Hjorthagens skola	Förstudie	2024	250	630	Utbyggnad.
Södra Värtan – Valparaiso / Frihamnen	Planering	2024	0	270 / 630 / 900	Ny skola i Norra Djurgårdsstaden. Olika alternativ utreds. Alt fullstor skola i Frihamnen 2030-2035.
Östermalmsskolan	Förstudie	2024	504	858	Utbyggnad. Risk: Förslaget innebär utbyggnad och skolgård i allmän park. Mark måste förhandlas med andra förvaltningar och beslutas på central nivå i staden.

Planering 2027-2040

Antal barn och unga i grundskoleåldern förväntas att öka på Östermalm med 1 700 mellan 2027-2040. En stor del av denna ökning är relaterad till förväntat bostadsbyggande i stadsutvecklingsområde Norra Djurgårdsstaden. Två skolor planeras efter 2026.

- Loudden: 4 000 bostäder planeras till Containerterminalen och Loudden med inflyttning cirka 2025-2030. En skola (år 2028, 900 platser) planeras.
- Frihamnen: Cirka 1 700 bostäder planeras med inflyttning cirka 2029-2032. En skola (år 2030-2035, 900 platser) planeras.

Den långsiktiga planeringen fram till 2040 inkluderar en nya fullstor skola i Loudden (2025-2030, preliminärt cirka 2028, + 900 platser), utöver ovannämnda lösningar. Utredning koordineras med program- och detaljplanearbetet. Om inget av utredningsalternativen Hjorthagens skola, Södra Värtan, Valparaiso eller Östermalmsskolan blir verklighet, kommer en fullstor skola bli aktuellt i Frihamnen efter aktuell planeringsperiod (2030-2035, + 900 platser).